

Vlaams
Parlement

vergadering **C234**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 9 mei 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de afhandeling door het Rampenfonds van schadedossiers naar aanleiding van het noodweer op 23 juni 2016 – 1926 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de versnelde uitbetaling van steun aan fruitboeren na vorstschade – 1946 (2016-2017)	4
VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het uitblijven van een specifiek onderhandelingskader voor een nieuw Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) – 2011 (2016-2017)	9
VRAAG OM UITLEG van Renaat Landuyt aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over communicatie tussen parket en werkgever bij strafrechtelijke onderzoeken naar feiten van pedofilie – 2043 (2016-2017)	14
VRAAG OM UITLEG van Jenne De Potter aan Bart Tommelein, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de voor 2017 aangekondigde subsidiedatabank – 1900 (2016-2017)	18
VRAAG OM UITLEG van Jenne De Potter aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het eenvoudiger maken van woonleningen – 1901 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het plan voor het optrekken van het leningvolume voor hypothecaire leningen – 1938 (2016-2017)	20
VRAAG OM UITLEG van Koen Van den Heuvel aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de inning van de onroerende voorheffing – 1925 (2016-2017)	29
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de mogelijkheid van het gespreid betalen van de onroerende voorheffing – 1944 (2016-2017)	32

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vraag vanuit de cultureel-erfgoedsector naar een indemniteitsregeling
– 1998 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de indemniteitsregeling en de stockverzekering voor de cultuursector
– 2021 (2016-2017)

37

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de afhandeling door het Rampenfonds van schadedossiers naar aanleiding van het noodweer op 23 juni 2016 – 1926 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de versnelde uitbetaling van steun aan fruitboeren na vorstschade – 1946 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp-a): Minister-president, vorig jaar zijn er veel Vlamingen slachtoffer geworden van noodweer. De Vlaamse Regering heeft verschillende keren dat noodweer erkend als ramp. De einddatum voor het indienen van dossiers voor het Rampenfonds is voor de meeste dossiers ondertussen verstreken, op enkele uitzonderingen na. Naast de gezinnen zijn zeker ook in het zuiden van Limburg de fruittelers heel hard getroffen door het noodweer en vooral door de windhoos van 23 juni 2016.

De fruittelers hadden het de voorbije jaren al heel hard te verduren. Er is de boycot door Rusland, er is het noodweer en er zijn de tegenvallende prijzen. Dit jaar zijn ze dan ook nog eens getroffen door hevige vorst. De mogelijkheden van de fruittelers om al deze tegenslagen op te vangen, worden alsmat kleiner.

Wat is de stand van zaken van de behandeling van de dossiers die ingediend zijn bij het Rampenfonds? Binnen welke termijn voorziet u in de afhandeling van deze dossiers, inclusief de financiële afhandeling? Wordt er een bepaalde rangorde vastgesteld in het afhandelen van de dossiers? Zijn er bepaalde voorrangsregels mogelijk? Als ik het goed heb gelezen, hebt u wel de intentie om bijvoorbeeld aan de fruittelers een voorrangsregeling toe te kennen. Hoe zal dit dan in zijn werk gaan? Wat moeten zij daarvoor doen? Kan er eventueel worden gewerkt met voorschotten? Zo ja, op basis van welke criteria?

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister-president, mevrouw Robeyns heeft de situatie in de landbouwsector en specifiek in de fruitteelt goed geschetst. Naast de Ruslandboycot was er vorig jaar de junistorm en was er dit jaar in de nacht van 19 op 20 april vorstschade. Als het al zeer moeilijk was voor onze fruitsector met de vorige omstandigheden, dan is dit voor velen, vrees ik, de tegenvaller te veel. Ik hoor heel veel verhalen van landbouwers die het echt niet meer zien zitten. Ze zeiden dat vorig jaar ook al, maar nu zitten ze echt op hun tandvlees en is er een fundamenteel probleem voor het overleven van de sector, zou ik zelfs durven zeggen.

Daarom vraag ik om de link te leggen tussen het Rampenfonds en de erkenning als ramp van de storm van vorig jaar. Dit is een ander gegeven, maar als we de twee dossiers kunnen koppelen waardoor de uitbetaling door het Rampenfonds specifiek voor landbouwers zou kunnen worden bespoedigd, dan hebben zij weer een klein beetje ademruimte om eventueel te overleven. Dat is voor sommigen vandaag heel erg moeilijk.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling door het Rampenfonds van de junistorm van 2016? Ik heb begrepen dat er een omschakeling is van een papieren administratiestroom naar een meer digitale benadering. Hoe zit dat

voor deze dossiers? Hoe is dat daar gebeurd? In welke mate gaat het over landbouwdossiers? Er is het Landbouwrampenfonds en het Rampenfonds. De junistorm van vorig jaar valt onder het Rampenfonds en niet onder het Landbouwrampenfonds. Hebt u er enig zicht op om hoeveel landbouwdossiers het gaat? U hebt niet gewacht op het stellen van deze vragen en hebt al proactief gereageerd door te zeggen dat u zult onderzoeken wat u kunt doen voor de landbouwsector. U zegt dat u zult zien of u iets kunt doen voor een versnelde uitbetaling. Kunt u iets specifiek zijn over de mogelijkheden voor de fruittelers die getroffen zijn door de junistorm van vorig jaar en de fruittelers die getroffen zijn door de vorstschade van dit jaar?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Dames en heren, ik begrijp heel goed uw bezorgdheden en ik kom er straks ook op terug. De fruittelers worden nu al voor de derde opeenvolgende keer getroffen. Ik heb dan ook maatregelen genomen met betrekking tot hen.

Ik zal eerst antwoorden op de vragen met betrekking tot rampen die tot nu toe erkend zijn. In totaal werden er 6344 dossiers ingediend. Het overgrote deel daarvan, meer bepaald 5906, heeft betrekking op de langdurige overvloedige neerslag en de overstromingen van 27 mei tot 26 juni 2016. Voor de windhoos en de rukwinden met lokaal karakter van 23 juni 2016 zijn er 346 aanvragen. Voor de hagel van 23 juni 2016 zijn er 36 aanvragen. Voor de overvloedige regenval van 23 juli 2016 zijn er 58 aanvragen.

Tot nu toe behandelde het Vlaams Rampenfonds eerst de schadedossiers met betrekking tot de ramp van 27 mei tot 26 juni 2016. U kent de erkenningsbesluiten voor die rampen en u weet ook dat op al deze rampen nog de oude federale wetgeving van toepassing is. Het nieuwe decreet is van toepassing sinds 1 maart jongstleden.

Ik schets de toestand op 4 mei met betrekking tot de ramp van 27 mei tot 26 juni. Voor alle dossiers werd een ontvangstbevestiging verzonden. 31 dossiers zijn reeds volledig afgewerkt en uitbetaald. 1283 dossiers zijn momenteel in behandeling, waarvan 142 onvolledige dossiers. Er wordt aan die personen meegegeeld dat ze hun dossier moeten vervolledigen. Er zijn er 69 klaar voor expertise en er zijn er 518 bij de experts.

Er zijn 336 dossiers terug van de expert die nog moeten worden gecontroleerd, 187 dossiers zijn klaar voor het opmaken van een vergoedingsbesluit, er liggen er al 52 ter ondertekening bij de gouverneur en er zijn er 34 voor betaling doorgestuurd. Van de dossiers die al betaald zijn – er zijn er al 31 uitbetaald – gaat het over een bedrag van 682.510,60 euro, wat betekent dat het gaat over een gemiddeld bedrag van 22.016,47 euro per dossier. We hebben van bij het begin gezegd dat het meestal gemiddeld over serieuze bedragen gaat.

Mijn mensen stellen alles in het werk om de volledige afhandeling van de rampen van 2016, inclusief de financiële afhandeling ervan, klaar te hebben tegen het einde van 2018.

De dossiers worden voorlopig allemaal op papier ingediend. Het is dus de oude wetgeving. U weet dat we werken aan een digitaal systeem, waarop ik straks dieper zal ingaan. De procedure is nog altijd de federale procedure, en die is omslachtiger dan de nieuwe die wij hebben doorgevoerd. Eerst wordt een ontvangstbevestiging verstuurd met een dossiernummer. Het dossier wordt dan onderzocht op volledigheid. Zo nodig worden bijkomende stukken opgevraagd. Vervolgens wordt het dossier bezorgd aan de expert voor de tegensprekelijke vaststelling. Nadat het expertiseverslag is nagekeken, wordt het ter goedkeuring bezorgd aan de getroffene. Eventueel wordt een tweede expertise opgesteld indien de schadelijder niet akkoord

gaat met het deskundigenverslag. Het vergoedingsbesluit wordt opgesteld en moet ter ondertekening worden voorgelegd aan de provinciegouverneur. Ten slotte wordt een betalingsorder gegeven aan het Vlaams Fonds voor Lastendelging.

Ik ga niet in op de nieuwe procedure omdat wij die hier hebben besproken, maar de nieuwe procedure zal stukken eenvoudiger zijn.

Alles is in het werk gesteld om deze dossiers zo snel mogelijk af te handelen.

Ik heb vroeger al gezegd dat er maar 3,4 voltijdsen (vte) van de federale overheid waren overgeheveld om die rampendossiers te behandelen. Op zich is het een kleine ramp om met 3,4 mensen, van wie iemand een hele tijd onbeschikbaar is wegens ziekte, die duizenden dossiers af te handelen. Ik heb ervoor gezorgd dat er zonder bijkomende aanwerving maar met instroom van andere overheidsdiensten 10 bijkomende vte's ter beschikking zijn gesteld van het Rampenfonds. Die mensen zijn effectief aan het werk.

Ook werden bij de begrotingscontrole, zoals aangekondigd, de nodige middelen uitgetrokken. Er was 26,159 miljoen euro beschikbaar. We hebben dat bedrag aangevuld met 31,649 miljoen euro zodat er dit jaar 57,808 miljoen euro beschikbaar is.

Het Vlaams Rampenfonds hanteert het principe 'first in, first out'. Het eerste schadedossier dat is ingediend, wordt ook als eerste vergoed. Maar wegens de zeer zware problemen voor de fruitsector namelijk de Ruslandboycot in 2015, de zware regen en hagel in 2016 en de vorstschade dit voorjaar, heb ik op vraag van het Vlaams Agrarisch Centrum (VAC) al beslist dat de dossiers van de fruitteeltsector bij voorrang worden behandeld, met een afwijking op het principe van 'first in, first out'.

Die mensen moeten zich kenbaar maken bij het Vlaams Rampenfonds. Het gaat over oude dossiers, namelijk de dossiers van de rampen van 2016. Het dossiernummer is dan bekend. Ik heb het bericht gekregen dat er tot op vandaag al 44 zijn ingediend op deze korte periode. Zoals ik al zei, gaat dit over de afhandeling van de schade van 2016. Voor de vorstschade van april 2017 moet worden onderzocht of er een erkenning komt als landbouwramp. Als ik me niet vergis, hebt u daarover vragen gesteld aan collega Schauvliege. Dit wordt door haar diensten behandeld en moet ter beslissing worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Bij mijn weten, gaat dit voor de vorstschade puur over landbouwschade en valt dit dus onder de bevoegdheid van collega Schauvliege. Zodra het een gemengd dossier is – wat het geval is voor de dossiers die bij mij terecht zijn gekomen – gaat het over het Rampenfonds en komen de dossiers dus bij mij.

Het toekennen van een voorschot is eigenlijk een omslachtige procedure die in dit geval geen enkele tijdwinst zou opleveren. Daarom heb ik ervoor geopteerd om de aanvraag van schadelijders uit de fruitsector bij voorrang en meteen definitief te behandelen. Anders moet er eerst een voorschot komen, dan een definitieve raming en een definitieve vergoedingsbeslissing. Er moet toch een expertise komen en dan kunnen we beter deze dossiers onmiddellijk in betaling plaatsen. Op dit moment zijn er 44 dossiers ingediend.

De omschakeling van een papieren dossierbehandeling naar een digitale benadering is in voorbereiding. Een eerste fase, waarbij het dossierbeheerssysteem en het expertiseformulier gedigitaliseerd worden, zal operationeel zijn tegen het einde van dit jaar.

Op dit ogenblik heeft het Vlaams Rampenfonds reeds 1283 dossiers van de meer dan 6000 ingediende schadedossiers in behandeling genomen. Het overgrote deel daarvan, namelijk ongeveer 97 procent, heeft betrekking op landbouwdossiers

met schade aan teelten. Het gaat dus over gemengde dossiers die vallen onder het Rampenfonds.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Ik dank u, minister-president, voor uw uitgebreid en duidelijk antwoord. Ik wil u ook alvast bedanken voor de inspanningen die u doet. Het is positief dat u de nodige budgettaire middelen hebt vrijgemaakt. Het is een aanzienlijk budget.

Er zijn 6344 dossiers. Dat betekent natuurlijk dat er heel veel gezinnen en zeker ook landbouwers getroffen zijn.

U hebt beslist om prioriteit te geven aan de fruittelers. Dat is heel positief. Dat is broodnodig voor die mensen, want dit zou voor velen een tegenslag te veel zijn. 44 hebben er al gebruik van gemaakt. Ik veronderstel, minister-president, dat de communicatie naar de fruittelers op een of andere manier gebeurd is, hoe zij zich juist kenbaar moeten maken. Ik heb die vraag in mijn gemeente al gekregen. De dossiers zijn ingediend, dus daarop kunnen ze het niet meer aanduiden. Kunt u nog eens speciëren hoe zij kenbaar moeten maken dat ze fruitteler zijn?

Het is nog de oude procedure, daar kan niemand iets aan doen, ook de landbouwers niet. Ik maak me wel een beetje zorgen als u zegt dat ongeveer 97 procent van die eerste 1200 dossiers landbouwdossiers zijn. Dat betekent toch wel dat het over een omvangrijk aantal gaat.

Ik heb u horen zeggen dat het een omslachtige procedure is, die zich in de toekomst wel niet meer zal voordoen, maar we zitten er nu wel mee. Kunt u zeggen wat de gemiddelde doorlooptijd is van zo'n dossier als alles normaal verloopt? Hoe goed uw intenties ook zijn, en ik juich dat zeker toe – er is een voorrang-regeling en voldoende budget, u hebt in het nodige personeel voorzien –, ik vrees dat het om zo'n enorm aantal gaat dat het nog redelijk lang zal duren voor die fruittelers een financiële tegemoetkoming zien. Kunt u daar nog iets meer duidelijkheid over geven?

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Dank u voor uw antwoord, minister-president, en ook voor de inspanningen die u geleverd hebt. Ik ga het niet allemaal herhalen. U zegt dat u de diensten hebt versterkt met tien bijkomende vte's die de dossiers moeten behandelen. Dat geeft toch wel aan dat u beseft hoe moeilijk het is voor de sector vandaag en dat we moeten zorgen dat de dossiers vrij snel kunnen worden uitbetaald.

Dat er een vereenvoudiging komt van de procedure vind ik een zeer positieve verandering voor de toekomst, maar, zoals mevrouw Robeyns zegt, dat maakt voor de dossiers vandaag niet veel uit. Het is wel positief dat de zaken in de toekomst veranderen.

Ik zei het al in mijn vraag, ik ben zeer blij dat u zegt dat u gaat zorgen dat de dossiers van de landbouwers voorrang krijgen. Ik denk dat dat nuttig en nodig is, het water staat hen aan de lippen.

Ze moeten zich kenbaar maken. Hoe moeten ze dat doen? Deze dossiers zijn ingediend bij het Rampenfonds naar aanleiding van de schade die ze hebben geleden. Nu hebben ze bijkomende schade geleden door de vorst.

De landbouwers krijgen voorrang. Misschien – het is een suggestie – kunt u nog onderscheid maken tussen fruittelers die vorig jaar getroffen zijn en fruittelers die

vandaag kunnen aantonen dat ze vorig jaar getroffen zijn en vandaag ook door de vorst. Misschien zit daar nog winst in inzake afhandeling, om de telers die twee keer getroffen zijn prioriteit te geven. Is dat een mogelijkheid tot tijdswinst?

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Robeyns, op uw vraag over de doorlooptijd kan ik nu geen antwoord geven. Ik kan alleen maar zeggen dat we daar zo snel mogelijk werk van maken. Ik moet ook zeggen dat de medewerkers nu nog dossiers aan het afhandelen zijn van het federale niveau. De doorlooptijd was toen 4 tot 5 jaar, we hebben dat allemaal geërfd. Ik heb maatregelen genomen om de efficiëntie te verhogen. Ik vind dat die uitbetalingen op korte termijn moeten gebeuren. Alleen weet iedereen dat wij uitgerekend in het eerste jaar dat we bevoegd waren, geconfronteerd werden met een zeer uitzonderlijke ramp. Er waren onmiddellijk meer dan 6300 dossiers. Elk dossier is er één te veel natuurlijk, maar vroeger ging het vaak over lokale rampen met enkele tientallen mensen, nu waren het meer dan 6000 dossiers.

Ik heb gezegd dat ik wil dat de kredieten er zijn binnen twee jaar tijd, die zijn er ook in 2017. Ik heb het krediet gegeven waarover we beschikken, ik zal ook zorgen dat er in 2018 voldoende kredieten zijn zodat de schadelijders voor de rampen van 2016 allemaal kunnen worden vergoed.

Ik heb nog geen zicht op de doorlooptijd, het zal ook geen referentie zijn voor de toekomst omdat we met een andere procedure gaan werken die sneller en efficiënter zal verlopen op alle vlakken. U weet dat we bijvoorbeeld niet gaan vragen dat men bewijst dat men hersteld en geïnvesteerd heeft, de schade staat vast. We gaan vergoeden, meer dan dat vragen we niet op dit ogenblik.

Mijnheer Engelbosch, de fruittelers moeten alleen maar – dat staat ook in mijn persbericht, voor zover nodig kunnen we dat nog eens aan de gemeentebesturen laten weten, maar ik vermoed dat ze dat allemaal hebben – een mailtje sturen naar rampenfonds@vlaanderen.be met hun naam en hun dossiernummer. Die mensen hebben allemaal een dossiernummer. Ze hebben dat gekregen omdat het gaat over een schadegeval van 2016. Ze moeten niet bewijzen dat ze nu vorstschade hebben.

Ik wil ook niet interfereren in een procedure die nog loopt bij minister Schauvliege. Ik heb begrepen uit haar antwoord dat nu aan de hand van de gegevens van het KMI wordt nagegaan of dit dossier in aanmerking komt. Ik denk dat dat wat complicaties zal geven. Het gaat ook niet om duizenden mensen, neem ik aan. Ik vermoed, we hebben er nu 44, dat we die aan het tempo waarop ze nu binnenkomen, met voorrang kunnen afhandelen. Ik wil die mensen niet om bijkomende bewijzen vragen. Wie zegt: 'Ik ben fruitteler en dit is mijn dossiernummer van het vorige schadegeval' zal bij voorrang worden behandeld. Dat kan telefonisch. Dat mag via de gemeentebesturen, als de mensen zelf niet over e-mail beschikken. Men kan het ook digitaal opsturen natuurlijk.

Maar eigenlijk volstaat een bericht: 'Kijk, ik ben een van die schadelijders. Dat is mijn dossiernummer. Ik ben een fruitteler die getroffen is.' Dan worden die dossiers bij voorrang aangepakt.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp-a): Ik dank u voor uw verduidelijking. Het was bij mij alleszins nog niet toegekomen hoe de fruittelers dat moesten melden. Bij dezen weten we dat dus.

Minister, ik heb nog één bedenking. U hebt het over 5906 dossiers naar aanleiding van de overvloedige neerslag. Daar is al effectief een dossiernummer toegezonden. Maar er zijn natuurlijk ook nog de dossiers over de windhoos. In aantal zijn er dat misschien minder. Maar ze zijn er effectief, vooral in de

fruitstreek waar die windhoos heeft plaatsgevonden. Die mensen hebben natuurlijk nog geen dossiernummer, want zij konden nog tot 30 april hun dossier indienen. Dat is dus nog maar net afgesloten.

Ik denk dat daarover het best een extra duidelijke communicatie komt, voor mensen die niet zozeer een dossier voor overvloedige regenval hebben ingediend, maar wel voor de windhoos. De gemeenten kunnen daarin vast wel ondersteuning bieden.

Minister-president, het is duidelijk. Ik hoop dat u uw goede intenties ook kunt waarmaken.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister-president, ik dank u voor de inspanningen die u wilt leveren en dat u die dossiers prioritair wilt behandelen.

Het is nu afwachten wat het resultaat zal zijn in verband met de eventuele erkenning van de vorstschade als landbouwramp. Ik had uit het antwoord van minister Schauvliege op mijn vraag om uitleg in de commissie begrepen dat er rond 19 mei een antwoord wordt verwacht op de vraag of de vorstschade zal worden erkend als landbouwramp. Als dat niet het geval is, zullen we toch verder moeten bekijken met minister Schauvliege hoe we de boeren dan eventueel wel kunnen ondersteunen. Ik vermoed dat zij dat dan op Europees niveau zal moeten bekijken. Naar ik begrepen heb, is het niet enkel Vlaanderen geweest, maar was er in heel Europa schade. We moeten dus bekijken of er vanuit Europa eventueel steun kan komen voor de schade door de vorst.

De voorzitter: Normaal is het slotwoord voor de volksvertegenwoordiger, maar de minister-president zou graag kort antwoorden op uw bijkomende vraag.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik wil u uw slotwoord niet afnemen, maar u stelde een bijkomende vraag. Ik wil u geruststellen: het gaat over alle schadegevallen. Ik heb u de cijfers gegeven van de grote, langdurige regenval. Wie getroffen was door de windhoos, kan net zo goed met zijn dossiernummer die aanvraag indienen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het uitblijven van een specifiek onderhandelingskader voor een nieuw Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA)

– 2011 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister-president, ik moet u ongetwijfeld niet meer uitleggen wat het belang van een Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) is. Het is een instrument waarmee er al jaren wordt gewerkt om de arbeidsvoorwaarden binnen de socialprofitsector en non-profitsector te versterken. Sinds 1998 is dat een gangbare manier van werken. Er zijn vier opeenvolgende akkoorden geweest, waarbij de overheid en de sociale partners zich telkens verbonden om afspraken te maken, die nadien in cao's werden vertaald.

Het laatste VIA-akkoord liep van 2011 tot 2015. Dat is dus afgelopen. De focus lag op het versterken van de koopkracht en het verhogen van de kwaliteit van werk,

wellicht twee belangrijke pijlers in ieder sociaal akkoord. Dit akkoord is afgelopen en er is er nog geen nieuw. We hebben al herhaaldelijk vragen gesteld. Zelf heb ik minister Vandeurzen regelmatig vragen gesteld vanuit zorgperspectief. Historisch gezien is de impact van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin namelijk heel groot. De heer Caron heeft dan weer vragen gesteld aan minister Gatz. Iedere keer krijgen wij in die antwoorden het signaal: 'Wij willen wel, maar...'. Minister Vandeurzen heeft op een bepaald moment heel expliciet gezegd: 'Ik wil wel, maar de andere ministers moeten ook mee.' Hij noemde toen minister Gatz, minister Homans en u bij naam. Minister Gatz antwoordde op zijn beurt: 'Historisch gezien is het de minister van Welzijn en de minister-president'.

Die bal wordt dus doorspeeld in alle parlementaire antwoorden die we krijgen. Dat is raar en jammer, want dit is niet nieuw. We weten dat het afgelopen is. Er is veel werk verricht. Het Rekenhof heeft een analyse gemaakt over VIA 4, heeft geanalyseerd wat de goede en slechte punten waren. Het is geen heilig instrument, het is niet perfect. Er komen dus aanbevelingen over hoe het beter en anders kan.

Het is ook altijd een engagement geweest om naar een VIA 5 te gaan. In die zin is het bizar dat het zo lang stil blijft en dat er zo veel wordt weggekeken van elkaar. We hebben recent nog een betoging van de Witte Woede gehad. Ze zijn door de Vlaamse Regering onthaald. Een van hun pijnpunten was dat ze zeiden: 'Waar blijft het nieuwe akkoord?' De nieuwe regering heeft toen geantwoord dat de gesprekken lopende waren. Intussen – en ik weet dat het vanochtend is veranderd, dus sinds de Witte Woede tot en met vandaag – is er geen overleg geweest. Tot drie keer toe is het overleg vanuit de regering geannuleerd, telkens met de boodschap dat er nog een specifiek onderhandelingskader moest worden vastgesteld door de regering. Het is bijzonder dat dat vaststellen zo lang duurt, want we weten al van bij de start van deze regering dat het eraan kwam. Het is dus niet iets waarmee u plots aan de slag moest gaan. Dit zat er al aan te komen.

Deze voormiddag was er een nieuwe vergadering gepland, en die is niet geannuleerd. Dat is het eerste positieve: de gesprekken zijn opnieuw gaande. Ik hoop dat het effectief een productieve, constructieve vergadering was en dat er zaken uit zijn voortgekomen. De sectoren van de social profit en de non-profit zijn cruciale pijlers van de samenleving, vormen een belangrijke bondgenoot van de regering om een sterke en warme samenleving uit te bouwen. De arbeidsomstandigheden in die sectoren verdienen dan ook uw inspanning, ook van u als Vlaamse Regering.

De manier waarop die onderhandelingen momenteel verlopen, getuigt van onvoldoende respect voor de werknemers die terecht vragen dat hun positie wordt versterkt. Die mensen werken hard, ze werken de ziel uit hun lijf, met passie en overtuiging. Maar ze moeten werken in heel moeilijke omstandigheden, met te weinig personeel, in zeer moeilijke en toenemend moeilijke omstandigheden.

De looptijden zijn gekend. U wist dat dit eraan kwam. Er zijn bijna drie jaar voorbij sinds de start van deze regeerperiode. Nog steeds is er niet de daadkracht op tafel om te zeggen dat er een nieuw VIA-akkoord zou komen.

Minister, waarom werden de drie overlegmomenten geannuleerd? Hoe komt het dat de Vlaamse Regering zo lang heeft moeten zoeken naar een specifiek onderhandelingskader?

Waarom is het er nog niet? Ik vermoed dat het er is, maar welk onderhandelingskader hebt u deze ochtend dan voorgesteld aan de sociale partners? Waaruit bestaat dat?

Engageert u zich ertoe dat er ook daadwerkelijk een akkoord zal komen, met een bijkomend engagement van de regering, boven op de engagementen die in de regeringsverklaring vervat zitten? Wanneer denkt u daartoe te komen?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Van den Brandt, u weet dat het helemaal niet zo is dat deze regering de zaken op hun beloop laat. De regering heeft zelf de vertegenwoordigers van de sector ontvangen vooraleer we het sociaal overleg hebben opgestart. In januari van dit jaar is er een traject opgestart om te komen tot een nieuw VIA. We hebben daartoe de heer Martin Ruebens, de secretaris-generaal van mijn Departement Kanselarij en Bestuur, als hoofdonderhandelaar aangesteld. Die heeft een centrale onderhandelingsgroep samengesteld, met daarin vertegenwoordigers van de werknemers en de werkgeversorganisaties, maar ook van de betrokken departementen en de kabinetten.

Op 20 januari kwam de onderhandelingsgroep een eerste keer samen. Toen is er een vergaderkalender vastgelegd, waarbij uiteraard ruimte wordt opengelaten om die kalender gaandeweg inhoudelijk in te vullen, aan te passen enzovoort. Er zijn in die kalender een groot aantal data vastgelegd, omdat het natuurlijk niet altijd eenvoudig is om alle delegaties op korte termijn samen te brengen. Soms worden die data behouden, soms worden ze vrijgegeven, als het niet uitkomt om bijeen te komen.

In een eerste fase voerde de gemachtigd onderhandelaar bilaterale gesprekken met de sociale partners. Van werknemerszijde namen de syndicale vertegenwoordigers van de publieke sector en van de zes paritaire comités van de private social profit deel. Aan werkgeverszijde was dat Verso, de koepel van de social-profitondernemingen, en ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Intussen kon de regering kennisnemen van de desiderata van de sociale partners. Het zal niemand verrassen dat die zich concentreren rond drie grote blokken: koopkracht, uitbreiding en kwaliteit van het werk.

Naast die verkenningsronde maakte de centrale onderhandelingsgroep ook een evaluatie van VIA 4. De insteek daarvoor is gekomen van de betrokken administraties, maar ook, zoals u daarnet ook al zei, van het Rekenhof. Het is de bedoeling dat de centrale onderhandelingsgroep de suggesties meeneemt bij het uitwerken van de methodieken van het nieuwe VIA.

Op 28 maart en 25 april is de centrale onderhandelingsgroep inderdaad niet bijeengekomen, maar het is niet zo dat het proces is stilgelegd. De ambtelijke en de politieke voorbereiding zijn de afgelopen weken voortgezet. Vanmorgen hebben we een omvattend onderhandelingskader voorgelegd. Dat is een eerste keer besproken, en eind deze maand wordt dat gesprek voortgezet.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik dank u. Ik dacht dat u aan het begin van uw uitleg was en ons ook een toelichting van het kader zou geven, maar dan zal ik een bijkomende vraag stellen. U zegt dat er data zijn vastgelegd en dat die soms worden behouden en soms niet, in functie van de kalender. Dat wil ik nog begrijpen. Als u zegt dat het soms beter is om bilateraal en zo te gaan, dan zijn dat onderhandelingsdynamieken en dan heb ik daar respect voor.

De reden waarom de onderhandelingen werden opgeschort, is echter dat er geen onderhandelingskader was. Wanneer de regering een hoofdonderhandelaar aanduidt, dan verwacht ik dat die ook een kader meekrijgt, dat ook wordt vastgelegd wat het kader is waarmee hij aan de slag kan gaan. Anders stuur je iemand het veld in zonder enig echt mandaat of enveloppe om mee aan de slag te gaan. In die zin vind ik dus wel dat de Vlaamse Regering heeft getreuzeld en te weinig daadkracht heeft gehad. Dat kader had er vanaf het begin moeten zijn.

Nu, u hebt dat kader vanochtend voorgesteld. Ik herhaal dus mijn vraag. Welke elementen zitten er in dat kader, en vooral, zitten er in dat kader andere zaken

dan wat reeds werd beslist? Zal deze regering tijdens deze legislatuur nog initiatieven nemen boven op de in het regeerakkoord reeds aangekondigde maatregelen? We weten dat er een uitbreidingsbudget is bij Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) enzovoort. Ik vermoed dat dat wellicht ook mee in dat pakket komt, maar zult u nog deze legislatuur een extra engagement nemen, een extra inspanning doen om een VIA te verkrijgen?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Van den Brandt, ik ben het niet met u eens dat er is getreuzeld, of dat we hebben getemporiseerd, of hoe men het ook moge uitdrukken. De opschorting is er gekomen om met kennis van zaken, met kennis van de eisen die er zijn van de mensen aan de andere kant van de tafel, en ook rekening houdend met de evaluatie van VIA 4, te kunnen komen tot een onderhandelingskader.

Ik begrijp dat u me graag ertoe zou brengen om nu details te geven over wat we op tafel hebben gelegd. Ik ga dat niet doen. Dat zou ook deontologisch niet correct zijn. Het is nu aan de mensen die het voorstel van onderhandelingskader hebben gekregen, om daarop te reageren. Zoals ik zei, is dat een eerste keer besproken. Het is echter niet correct om nu publiekelijk te gaan zeggen wat op tafel ligt.

Deze regering is vast van plan om tot een interprofessioneel akkoord te komen. We gaan daar de nodige dynamiek voor ontwikkelen. We hebben dat ook gedaan. De regering heeft haar voorstellen geformuleerd. We gaan de onderhandelingen echter niet op straat voeren, en ook niet hier in het parlement, met alle respect voor het parlement. Dat zou de onderhandelingen alleen maar moeilijker maken.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Minister-president, u zegt zelf, zoals mevrouw Van den Brandt zelf heeft gezegd, dat dit ook voor u een belangrijke sector is. Als je alleen al kijkt naar de welzijnssector, dan gaat dat over ouderenzorg, de psychiatrische verzorgingstehuizen, de categorale ziekenhuizen, de revalidatiecentra, de beschutte werkplaatsen. Vlaanderen zegt aandacht en zorg te willen besteden aan die belangrijke zorgsector, en ook de andere sectoren die erbij horen.

Minister-president, u hebt zelf gezegd dat er vanmorgen een onderhandelingskader werd geboden, maar u weet ook dat het absoluut nodig was dat dat onderhandelingskader er nu kwam, want er zijn al aankondigingen van nieuwe betogingen wegens het uitblijven van engagementen van de Vlaamse Regering en de perceptie die is gecreëerd dat de Federale Regering sneller wil gaan dan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering zou achterna hollen, onder meer inzake een technisch begrip: 'de functieclassificatie'. Minister De Block heeft u daar het gras voor de voeten weggemaaid en zegt dat ze daarvoor in een extra budget voorziet bij de begrotingscontrole. Deze Vlaamse Regering blijft daar voorlopig doofstom voor, waardoor uw onderhandelingskader vastloopt. Hebt u vanmorgen in dat onderhandelingskader een opening geboden? Of hebt u gewoon gezegd wat het onderhandelingskader is waardoor er niet echt wordt onderhandeld maar waarbij er tijd wordt gewonnen?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Bertels, we zijn helemaal geen tijd aan het winnen. We hebben een serieus voorstel gedaan, dat betrekking heeft op elk van de drie aspecten: koopkracht, uitbreiding en kwaliteit. De

functieclassificatie is een onderdeel van koopkracht. U mag argumenteren met wat het federale niveau doet. Dat gaat dan over één aspect, namelijk functieclassificatie. Ik zal me daar niet over uitspreken. Elk moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Wij nemen onze verantwoordelijkheid.

Wat ons betreft, slaat het onderhandelingskader op de drie onderdelen die ik u heb geschetst. Nog eens: hoe graag ik het ook zou willen, ik zal daarbij geen toelichting geven. Ik heb trouwens gezien dat er federaal onlangs incidenten zijn geweest omdat bepaalde voorstellen naar buiten zijn gegaan. De afspraak is dat er, na de eerste bespreking van vanmorgen, eind deze maand verder wordt gesproken. Er zijn twee mogelijke data daarvoor vooropgesteld. Ik wil dat de dynamiek van de onderhandelingen nu plaats kan vinden zonder dat ik daar verder in detail op inga. Het onderhandelingskader dat we hebben voorgesteld, is geen kader om tijd te winnen, maar een concreet kader dat betrekking heeft op de drie aspecten, die alle drie belangrijk zijn, meer bepaald koopkracht, uitbreiding en kwaliteit.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Als het niet is om tijd te winnen, dan is het misschien om tijd te verliezen. En er is al echt heel veel tijd verloren. U zegt dat u hebt gewacht op de evaluatie. De evaluatie is beschikbaar sinds 2014, drie jaar dus. Men wist ook wanneer het vorige VIA zou aflopen. Sinds 2011 wisten we dus eigenlijk al dat er in 2015 een nieuw VIA zou moeten worden gesloten. We zijn nu 2017. Hier is wel degelijk tijd verloren.

Als u niet het exacte kader wilt geven – waar ik nog wel begrip voor wil tonen –, vraag ik of u bereid bent om bovenop wat u in het regeerakkoord hebt aangekondigd inzake uitbreidingsbudget voor minister Vandeurzen, hefboomen en dus budgetten wilt geven om een nieuw VIA te maken? Ik doel dan op deze legislatuur en niet op de volgende legislatuur of binnen drie legislaturen. Het feit dat u deze vraag niet beantwoordt, stelt me niet gerust omdat ik ook geen signalen krijg dat er wel degelijk een dergelijk budget ter beschikking zal worden gesteld.

Dit gaat over een groot deel van de Vlaamse werknemers. Dit gaat om een groep die al heel vaak buiten het beleid van deze regering valt. Als het gaat over enveloppefinanciering, dan moeten zij de vergrijzing opvangen. Als het gaat over de afschaffing van de gesco's, dan is dat vaak daar te voelen. Als het gaat over toegang tot ESF, tot doelgroepkortingen, dan zijn die sectoren vaak net uitgesloten. Als het gaat over beleidsmaatregelen, dan gelden die vaak alleen voor de profit en niet voor de social profit. U voelt keer op keer dat deze sectoren, waarin een heel groot deel van de bevolking is tewerkgesteld, die een heel belangrijke maatschappelijke functie hebben en een economische meerwaarde bieden, buiten schot blijven.

Hetzelfde geldt voor de federale taxshift. Het federale niveau doet meer dan functieclassificatie. Het effect van de taxshift zal wellicht niet voor de social profit zijn. Elke keer voel je dat er sectoren buiten vallen, wat zeer te betreuren is. Ik wacht op een signaal van de Vlaamse Regering dat ze echt bereid is om een reële inspanning te leveren om voor het einde van de legislatuur tot een nieuw VIA te komen met een meerwaarde.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Renaat Landuyt aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over communicatie tussen parket en werkgever bij strafrechtelijke onderzoeken naar feiten van pedofilie – 2043 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

Renaat Landuyt (sp.a): Voorzitter, minister-president, dames en heren, de aanleiding voor deze vraag is spijtig genoeg een soort vervolgverhaal, dat al in juni 2016 is begonnen. Toen werd vastgesteld dat een leerkracht veroordeeld werd zonder dat de school eerder had geweten dat er een probleem was inzake seksueel misbruik van minderjarigen. Dit herhaalde zich dan in een jeugdtheater in september 2016. In april 2017 kregen we weer een dergelijk geval in een schoolomgeving.

Wat mij betreft, past dit in de opvolging van de commissie Seksueel Misbruik destijds. Een van de belangrijkste vaststellingen was dat het gebrek aan communicatie naar instellingen ertoe leidt dat kinderen in gevaar blijven. Men moet durven doordenken om het evenwicht tussen de bescherming van de verdachte en vooral de bescherming van toekomstige slachtoffers, kinderen, te herstellen. Een belangrijk element daarin was dat het heel belangrijk is dat de instelling tijdig op de hoogte is dat er een probleem zou kunnen zijn met bepaalde personen. Nu lijkt het alsof al deze inzichten weer zijn vergeten. Het is zoeken naar de weg om dit te corrigeren.

Het was een klein beetje extra zoeken in het Vlaams Parlement om te weten te komen aan wie ik deze vraag moest stellen. Minister-president, u kent mijn eeuwige zoektocht naar de Vlaamse minister van Justitie. Het was weer van dat. Ik had deze vraag initieel gesteld aan de minister van Onderwijs. Daarna bleek dat het beter was om ze te stellen aan de minister van Welzijn. Dankzij de diensten van het Vlaams Parlement bleek uiteindelijk dat ik deze vraag het best kon stellen aan de coördinerende minister, namelijk de minister-president. Ik hoop eigenlijk dat dit met meer dan de coördinerende bevoegdheid te maken heeft, maar ook met uw bevoegdheid om rechtstreekse contacten te kunnen leggen tussen de regio en de vervolgende instanties in ons land. Op die manier zouden accenten die wij belangrijk vinden vanuit een democratisch aanvoelen in Vlaanderen, kunnen worden doorgegeven aan de diensten die verantwoordelijk zijn voor de vervolgingen en het strafrechtelijk onderzoek, namelijk de procureurs.

Minister Vandeurzen voelde zich in september 2016 toch nog bevoegd om te antwoorden dat er contacten zouden worden gelegd met het parket-generaal of met het College van Procureurs-generaal om een omzendbrief die nog maar dateerde van 2014, in enige richting bij te sturen. Hij voelde zich dus op dat moment geroepen om te zeggen dat er contacten waren met het College van Procureurs-generaal om te kijken hoe we de procureurs en de onderzoeksrechters richtlijnen kunnen geven om toch maar informatie te geven aan scholen, sportinstellingen enzovoort, kortom: Vlaamse instellingen waar men met kinderen omgaat.

De minister van Onderwijs deed destijds ook de suggestie om de procureurs te vragen om een document aan het strafdossier toe te voegen waarin gemotiveerd wordt waarom ze niemand hadden ingelicht over mogelijke problemen met een persoon die ambtshalve omgaat met kinderen.

We zijn enkele maanden verder. In april 2017 hebben we dus weer een geval, waar er zelfs een rechtbankzitting is geweest. Bij wijze van spreken heeft de

betrokken persoon in de namiddag verder lesgegeven in een andere school, terwijl hij in vol proces zit over seksueel misbruik van minderjarigen.

Minister-president, hebt u binnen uw bevoegdheden kennis van bijkomend overleg met het College van Procureurs-generaal in verband met het aanpassen van de bewuste richtlijn van 2014 die de regels oplegt over hoe procureurs of onderzoeksrechters scholen en andere instellingen moeten inlichten over het feit dat er iemand in hun instelling functioneert die veel omgang heeft met minderjarigen en in een strafrechtelijk onderzoek verwickeld zit? Hebt u kennis van enige aanpassing van die richtlijn? In april 2017 functioneerde die in de praktijk nog niet.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Landuyt, ik ken uw betrokkenheid bij de problematiek en uw bekommernis om deze gevallen. Recent heeft zich opnieuw een spijtig geval voorgedaan. U kent het wettelijk kader, maar ik herhaal het ten behoeve van de andere leden.

Artikel 1380, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek voorziet in een wettelijke mogelijkheid voor het openbaar ministerie om vervolgingen of veroordelingen aan een derde partij mee te delen in het kader van tuchtzaken of voor administratieve doeleinden. Specifiek voor minderjarigen verwijs ik naar artikel 382quater van het Strafwetboek dat werd ingevoerd door de wet van 14 december 2012 – nog vrij recent dus – tot verbetering van de aanpak van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie. Dit artikel biedt de rechtbank de mogelijkheid om de mededeling van het strafrechtelijk gedeelte van het beschikkend gedeelte van een vonnis te bevelen aan de werkgever, rechtspersoon of tuchtrechtelijke overheid, wanneer een persoon veroordeeld wordt voor bepaalde zedenfeiten en wanneer die wegens zijn hoedanigheid of beroep contact heeft met minderjarigen.

U verwees naar de recente omzendbrief nr. 8 van 2014 van het College van Procureurs-generaal betreffende de mededeling van vervolgingen en veroordelingen van ambtenaren. Die regelt de gevallen waarin aan een tuchtrechtelijke of administratieve overheid informatie wordt verstrekt over een strafrechtelijke vervolging of veroordeling. De richtlijnen uit deze omzendbrief zijn onder andere van toepassing op personen die in de jeugdsector tewerkgesteld zijn. Enerzijds, wat betreft de mededeling van veroordelingen, bepaalt de richtlijn dat alle veroordelingen tot een criminele of correctionele straf aan de overheid worden meegedeeld onder wier bevoegdheid de veroordeelde persoon valt. Anderzijds is de mededeling van lopende vooronderzoeken of vervolgingen delicaat. Verschillende overwegingen, zoals het verloop van het onderzoek en het vermoeden van onschuld, moeten samen worden afgewogen.

De richtlijn bepaalt de opportuniteit van de informatieverlening op grond van vier algemene cumulatieve criteria: ten eerste de ernst van de feiten, ten tweede het verband tussen het misdrijf dat zou gepleegd zijn en de functie, ten derde het belang en het geheim van het onderzoek, en ten vierde het stadium van de rechtspleging. Wanneer de zaak in gerechtelijk onderzoek is, is het ook aangegeven om het advies van de onderzoeksrechter in te winnen.

Op de vergadering van 30 augustus 2016 met het College van Procureurs-generaal – ik overlegde daarnet even met mijn medewerker omdat u verwees naar een antwoord van minister Vandeurzen van september – werd de evaluatie door ons geagendeerd. We hebben toen voorgesteld om de criteria van de omzendbrief van het College van Procureurs-generaal aan te passen voor de kennisgeving van vervolgingen. We hebben daartoe een voorstel geformuleerd. Er is toen beslist dat “het College een interne reflectie zou organiseren over deze omzendbrief en de toepassing ervan” en dat “het College na intern overleg zijn standpunt zal

meedelen.” Het College van Procureurs-generaal heeft recent, op 20 april 2017, kennisgenomen van de oriëntaties van de evaluatie die de grondslag zullen vormen van de aanpassing van de COL 8/2014 die door de werkgroep ad hoc van het expertisenetwerk misdrijven tegen personen zal worden voorbereid.

Ik heb gevraagd om deze eerste oriëntaties te mogen ontvangen. Ik heb ook de deelnemers van onze expertisenetwerken gevraagd om daaraan deel te nemen en om zichzelf uit te nodigen op de werkgroep ad hoc waarop dit thema behandeld wordt. Het is de bedoeling dat de werkgroep een specifiek tekstvoorstel doet dat nadien ter goedkeuring voorgelegd zal worden op de vergadering van het College van Procureurs-generaal. Een van de opties is de uitbreiding van het toepassingsgebied door in een kennisgeving te voorzien van alle gevallen van erkenning van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid, inclusief opschorting en probatie. Maar ik heb dus nog geen definitief voorstel gekregen dat nadien zal worden voorgelegd aan het College van Procureurs-generaal.

Tot op heden werden de vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid nog niet betrokken bij deze voorbereidingen. Ik heb de vertegenwoordigers van de expertisenetwerken gevraagd om erop aan te dringen dat ze wel betrokken worden en om dit nauwlettend op te volgen. Ik ga dat ook nog bevestigen in een brief aan minister Geens omdat het natuurlijk veel beter is dat in het voorbereidend traject de beide overheden zijn betrokken. De volgende vergadering die de minister van Justitie plant is in september. Ik ga vragen of het enigszins mogelijk is om toch nog voor de vakantie bijeen te komen. Ik was zelf een beetje verrast dat de eerste resultaten van de beslissing van augustus er pas in april waren, los van het feit dat er nog altijd geen voorstel van aanpassing voorligt.

Er is intussen natuurlijk wel overleg geweest. Op 3 mei heeft de Vlaamse Onderwijskoepel samengezeten met de minister van Justitie en met twee vertegenwoordigers van het College van Procureurs-generaal. Het was geen vergadering van het College van Procureurs-generaal op zich; er waren contacten, ook met de welzijnssector. Nu is het zaak om alles bijeen te brengen en te stroomlijnen en na te gaan in welke mate de omzendbrief moet worden aangepast. Naar mijn aanvoelen moet dit, als het enigszins mogelijk is, vroeger gebeuren dan op de geplande vergadering van september.

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

Renaat Landuyt (sp.a): Minister-president, het antwoord van collega Vandeurzen van 20 september 2016 ligt in dezelfde lijn. Hij heeft verwezen naar de vergadering van 30 augustus met het college; hij heeft verwezen naar het voorstel dat vanuit de Vlaamse Regering kwam; hij hoopte betrokken te worden.

Wat we nu vaststellen – en het is in deze materie natuurlijk bijzonder pijnlijk – is dat er accident na accident stappen vooruit worden gezet en begrijp me niet verkeerd – u kent me op dat vlak – maar mijn verwijt gaat niet in de richting van de regering. Ik denk dat u de mensen die bezig zijn met oriëntaties van evaluaties, er toch moet op wijzen dat de kinderen vandaag naar school gaan, vandaag naar de voetbalclub gaan, vandaag in instellingen zitten en dat er vandaag opnieuw processen zijn die hetzelfde fenomeen tonen van jaren geleden en dat het alles te maken heeft met een verkeerd begrepen bezorgdheid rond de verdachte waar de potentiële slachtoffers voor moeten wijken.

Het is toch wel verschrikkelijk dat we één schooljaar verder zullen zijn met drie incidenten die gekend zijn. We staan even ver, even ver in het negeren van de realiteit maar ook even ver in het negeren van de bezorgdheid van de Vlaamse Regering. In dezen kan ik u alleen maar steunen. Ik dring er ook op aan bij het parlement en de regering om enige invloed te hebben vanuit de Vlaamse democratie op de prioriteiten en de bezorgdheden van de procureurs die moeten

instaan voor onze veiligheid, op de nieuwe bevoegdheid van de Vlaamse instelling om die niet te laten uithollen door in de drukte de dingen te vergeten die moeten worden opgevolgd. Ik kan maar pleiten voor een soort timing van wanneer men nu eindelijk een richtlijn zal geven aan onderzoeksrechters en procureurs om scholen en instellingen te verwittigen waar mensen omgaan met kinderen, terwijl ze in een strafrechtelijk onderzoek rond pedofilie verwickeld zijn. De variaties zijn legio: in het ene geval is er verandering van school, in het andere geval is er een lopend onderzoek waarvan men dacht dat het nog niet ernstig genoeg was. Het zou verschrikkelijk zijn om nog eens een accident verder te moeten handelen. Het feit dat de katholieke onderwijs contact heeft gehad met twee procureurs-generaal, is naar aanleiding van de feiten van april. Naar aanleiding van een accident zet men stappen, wat eigenlijk bijzonder pijnlijk is.

Mijn verwijt gaat in eerste instantie uit naar de procureurs-generaal, maar mijn bezorgdheid gaat ook uit naar de Vlaamse Regering die zich op dit punt toch zeer waakzaam en zeer ongeduldig zou moeten tonen ten opzichte van het college.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega Landuyt, ik onderschrijf volkomen uw bezorgdheid. Het is natuurlijk wel zo dat we met de nieuwe bevoegdheid die we hebben, wel invulling geven aan al onze bevoegdheden. Ik verwijs naar de Kadernota Integrale Veiligheid, het nationale Veiligheidsplan. Ik verwijs naar de regeling die we hebben uitgewerkt met betrekking tot het positief injunctierecht die recent is goedgekeurd. Ik ben ook werk aan het maken van een prioritering inzake strafrechtelijk beleid. We vullen dus stap voor stap ook al die bevoegdheden in.

Het College van Procureurs-generaal wordt niet door mij samengeroepen. Ik kan er alleen maar op aandringen dat het sneller zal gebeuren. Ik deel uw bezorgdheid. Ik was ook verrast dat nu pas in april de oriëntaties tot evaluaties zijn bezorgd nadat we dit op 30 augustus 2016 hebben gevraagd. Ik ga aan de minister van Justitie vragen om enerzijds sneller met een voorstel te komen en om aan de procureurs-generaal te vragen om sneller een voorstel uit te werken, natuurlijk nog altijd met respect voor evenwichten.

Ik hoor u zeggen dat men nu meer de belangen van de verdachte in overweging neemt dan die van het slachtoffer. Het zal natuurlijk altijd een afweging blijven. Men mag niet, hoe rechtvaardig ook, namen bekendmaken. Er zijn ook omgekeerde gevallen van mensen die ten onrechte beschuldigd zijn. Het is op dat grensvlak dat er altijd met de nodige omzichtigheid afwegingen moeten worden gemaakt. Maar dat soort toestanden met iemand die feiten gepleegd heeft en waarbij gevaarlijke situaties voor hele kwetsbare mensen, voor kinderen in dit geval, blijven bestaan, kunnen niet worden getolereerd. Ik ga dus vragen om daar zo snel mogelijk werk van te maken en als het enigszins kan om ook nog voor de vakantie het college bijeen te roepen zodat er een beslissing kan worden genomen.

Ik mag hopen dat er met het informele overleg dat er is geweest, verbetering op het terrein is, maar er is, zoals u zegt, recent opnieuw een feit aan het licht gekomen.

Renaat Landuyt (sp-a): Met dergelijke slotwoord van de minister-president behoeft er geen slotwoord meer van het parlement. Moge dit zo voortgaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jenne De Potter aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de voor 2017 aangekondigde subsidiedatabank – 1900 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Minister, in het regeerakkoord en in de beleidsbrief werd opgenomen dat er vanuit het departement Financiën zou worden gewerkt aan een subsidiedatabank.

Op 18 oktober 2016 bevestigde u in deze commissie op een vraag van de heer Diependaele dat in 2017 een subsidiedatabank wordt gepland. We zijn bijna zeven maanden later en ik heb daar intussen niets meer over gehoord en ik ben nogal nieuwsgierig, vandaar dat ik het opportuun vond om een opvolgingsvraag te stellen.

U hebt toen gezegd dat een subsidiedatabank volgens u nodig is omdat het een essentieel hulpmiddel is ter vermindering van dubbele subsidiëring, maar ook om de kwaliteit van de subsidieprocessen te optimaliseren. U gaf aan dat het wenselijk is dat uw departement Financiën en Begroting zijn volle medewerking zou verlenen aan dit project.

Aanvankelijk werd onderzocht of Oracle e-Business Suite-release (OraFin) geschikt zou zijn als databank. OraFin is het financiële systeem dat de boekhouding van de Vlaamse overheid ondersteunt, maar zoals u aangaf, heeft dat systeem niet de finaliteit om informatie te verstrekken over subsidiestromen, en dus is het geen geschikt platform.

Ondertussen werd het project 'Slimme subsidies' opgestart door het Agentschap Informatie Vlaanderen. Dit project heeft een overheidsbreed karakter: alle subsidieverstrekende entiteiten zijn erbij betrokken. De uiteindelijke doelstellingen van dit project zijn: vereenvoudiging, stroomlijning en digitalisering van de Vlaamse subsidiestromen. Hierbij zullen stapsgewijs bestaande sjablonen, procedures en systemen op elkaar worden afgestemd na een analyse uiteraard van de bestaande situatie. De uitbouw van een subsidiedatabank wordt in dit project in het vooruitzicht gesteld.

Minister-president, wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitbouw van een subsidiedatabank? Wat is de concrete timing? Wanneer mogen we de concrete uitrol op het terrein verwachten?

Wat is de finaliteit van deze subsidiedatabank voor de administratie enerzijds en eventueel voor de burger anderzijds? Wat is de kostprijs van dit project waarvoor het hefboombudget Radicaal Digitaal zou worden aangesproken?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer De Potter, het is inderdaad een feit dat ik hier op 18 oktober 2016 naar aanleiding van een vraag van collega Diependaele heb aangegeven dat ik wat betreft de uitbouw van een subsidiedatabank vertrek van wat wordt opgezet in het project 'Slimme subsidies' zoals opgestart door het Agentschap Informatie Vlaanderen. Vooreerst wens ik aan te geven dat in het kader van dit project, we nu eerder dienen te spreken over een 'subsidierregister' in plaats van over een 'subsidiedatabank'. Door deze gewijzigde woordkeuze zorgen we ervoor dat we technisch geen voorafname doen omtrent de drager van de informatie die we beogen.

Het subsidieregister heeft verschillende doelstellingen. In het kader van staatssteun moet de Vlaamse overheid op een transparante wijze aan Europa kunnen rapporteren over de financiële stromen die als steun aan derden kunnen worden beschouwd. Het subsidieregister moet hierop een antwoord kunnen bieden. Het subsidieregister moet samenwerking binnen de Vlaamse overheid en dus tussen de verschillende entiteiten faciliteren. Indien entiteiten van elkaar weten welke entiteiten aan welke aanvragers steun verlenen, kan er op een slimme manier een samenwerking worden opgezet, een complementair beleid worden ontwikkeld en kunnen bepaalde subsidiemaatregelen eventueel samen worden behandeld.

Ook voor budgettaire controle- of adviesinstanties zoals de Inspectie van Financiën kan het register een waardevol instrument zijn, bijvoorbeeld voor het detecteren van dubbele subsidiëring. Het register moet het op termijn mogelijk maken inzicht te geven in de evolutie van subsidiemaatregelen: geografisch, in de tijd en naargelang de aard van subsidieontvangers. Ook kan een subsidieaanvrager op termijn een historisch overzicht krijgen van de toegekende subsidies. Tot slot kan het register voor de potentiële aanvrager een interessante bron zijn om de mogelijkheden van subsidiëring beter en overzichtelijker in beeld te krijgen.

De doelstellingen van het subsidieregister zijn beslist op de vergadering van de stuurgroep van 'Slimme subsidies' in maart 2017. Op de vergadering van het voorzitterscollege van april 2017 werden deze doelstellingen toegelicht.

Informatie Vlaanderen neemt de trekkersrol op zich bij het opzetten van het subsidieregister. Er lopen gesprekken met Financiën en Begroting over de rol die OraFin kan opnemen. Er is afstemming bezig met de andere basisregisters binnen de Vlaamse overheid, zodat het subsidieregister op een geïntegreerde manier wordt opgezet. Op die manier kan het subsidieregister op lange termijn als instrument nog beter ondersteunend werken op het vlak van beleidsinformatie en gegevensdeling. Omgekeerd kan het subsidieregister een zinvolle bijdrage leveren aan andere basisregisters.

Midden mei – volgende week dus – start het traject om een datamodel uit te werken om vervolgens naar functionele analyse en ontwikkeling te gaan. U stelt uw vraag dus met een perfecte timing.

Informatie Vlaanderen wil een eerste versie in het voorjaar van 2018 opleveren. De effectieve timing van de ontwikkeling zal natuurlijk afhankelijk zijn van de mate waarin er middelen inzake Vlaanderen Radicaal Digitaal voorhanden zijn.

Momenteel is er voor de projectkost 300.000 euro aan budget gevraagd bij het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal 2017.

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Ik dank u voor uw antwoord, minister, en voor de verduidelijking dat we niet meer spreken over subsidiedatabank maar over subsidieregister.

Ik ben blij dat u een aantal finaliteiten van het register hebt aangestipt. Er zijn een aantal belangrijke bij, uiteraard de rapportering aan Europa en de budgettaire controle, maar ook voor de burger de mogelijkheid om eventueel te gaan zoeken welke subsidies er bestaan en om een historisch overzicht te krijgen. Ik heb nu wel begrepen dat de ambitieuze timing die vooropgesteld wordt, wel wat wordt opgeschoven en dat we nu mikken op het voorjaar van 2018. Ik kan dat begrijpen, want het zijn vaak zeer complexe en moeilijke oefeningen, waarbij, als ze eenmaal lopen, vaak een aantal problemen opduiken. Het is een goed project

dat nog verder zal moeten worden aangestuurd en opgevolgd. Ik hoop dat we dan volgend voorjaar een eerste resultaat mogen zien.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jenne De Potter aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het eenvoudiger maken van woonleningen – 1901 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het plan voor het optrekken van het leningvolume voor hypothecaire leningen – 1938 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Minister, op 20 april 2017 konden we in de pers uw voorstel lezen over een nieuw systeem dat in overleg met de verzekeraars en de banken bedacht werd, waardoor een woonlening voor de volle koopsom mogelijk wordt.

Over dit dossier is al geruime tijd wat onduidelijkheid en onzekerheid. Uw voorstel kadert uiteraard binnen de terechte bekommernis, en dat is ook onze bekommernis, om iedereen, ook jonge gezinnen met weinig startkapitaal of alleenstaanden met beperkte middelen, de mogelijkheid te geven een eigen huis te verwerven. Een eigen huis is nog altijd de beste bescherming tegen armoede en andere problemen.

Uw voorstel is dus de moeite waard en het onderzoeken waard. We weten dat er strenge eisen worden gesteld aan banken om leningen te kunnen toekennen voor meer dan 80 procent van de koopsom van de woning. De bouwsector uitte daarover zijn ongerustheid, waarop u banken en verzekeraars samenbracht. Het idee was om te gaan werken via een kredietverzekering, ofwel door het aanbieden van een waarborg.

Op het moment van indiening van mijn vraag om uitleg moest er nog een advies worden ingewonnen van de Nationale Bank. De vraag dateert van 24 april en vandaag las ik in de media artikels zoals 'Groen licht voor woonleningen van 100 procent' waarin staat dat u per brief een advies van de Nationale Bank zou hebben ontvangen. Als ik diezelfde artikels mag geloven, verbiedt dat advies geenszins hypothecaire leningen van meer dan 80 procent van de koopsom; wel worden er strengere regels opgelegd voor de berekening van de kapitaal-vereisten. Dat zou kunnen leiden tot duurdere kredieten voor de ontleners. Vandaar dat de kredietverzekering als mogelijkheid nog altijd wordt geopperd.

Mijn vragen zijn een klein beetje achterhaald. Ik vroeg wanneer het advies van de Nationale Bank werd verwacht. Wel, dat was vandaag.

Kunt u informatie geven over de inhoud van dat advies? Kunt u het advies aan ons overmaken?

U hebt aangekondigd dat u de banken en verzekeraars opnieuw zou samenbrengen rond het voorstel. Kunt u zeggen wat de timing daarvan is?

Experts vreesden en stelden dat het woningbezit in ons land voldoende hoog ligt en dat uw voorstel vooral de vastgoed- en de banksector ten goede zou komen. Dat was de kritiek die werd geuit. Ook waarschuwen ze voor een mogelijke

vastgoedbubbel en een zekere mate van schuldverslaving bij ontleners. Hoe pareert u dergelijke kritiek?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Michèle Hostekint (sp.a): Voorzitter, minister, collega De Potter heeft de context al geschetst. We weten dat het voor jonge gezinnen steeds moeilijker wordt om een lening af te sluiten, zeker als het boven die 80 procent gaat. De banken worden steeds strenger. Ze moeten vanaf mei zelfs nog een pak strenger worden in het verstrekken van hypothecaire leningen. De Nationale Bank vreest immers dat banken in de problemen kunnen komen door een teveel aan riskante leningen. Ze moeten dus extra reserves aanleggen.

Om daaraan tegemoet te komen, minister, hebt u enkele weken geleden een eerder vaag plan gelanceerd waarbij een woonlening opnieuw voor de volle 100 procent van de aankoopssom mogelijk zou worden. Om dat te bewerkstelligen, hebt u banken en verzekeraars samengebracht. Een aantal verzekeringsmaatschappijen zouden hebben ingestemd om voor het leningvolume boven de 80 procent hetzij een kredietverzekering, hetzij een waarborg aan te bieden. U hebt daarover een formeel advies gevraagd aan de Nationale Bank; vandaag konden we inderdaad lezen dat er onder voorwaarden een akkoord zou kunnen zijn, los van die Nationale Bank.

Op uw voorstel reageert niet iedereen even enthousiast. Men vreest dat het voorgestelde systeem de stabiliteit van ons financieel systeem in gevaar zal brengen, dat de huizenprijzen verder de hoogte zullen inschieten en dat jonge gezinnen door een zware hypotheeklast diep in de schulden zullen geraken. Men zegt: wat goed is voor banken, verzekeraars en bouwsector is eigenlijk niet goed voor de jonge gezinnen op zoek naar een eigen woning. Ze zullen worden opgezadeld met hogere leningen, hogere kredietrentes, een extra kredietverzekering, dure en ongeschikte woningen. Men waarschuwt voor wat eerder al is gebeurd en wijst op de recente hypotheekcrisis in Nederland.

Vandaag kennen we al stimulerende maatregelen voor eigendomsverwerving. Er is de woonbonus, er zijn sociale leningen en er is een Vlaamse verzekering 'gewaarborgd wonen' die moet beschermen tegen inkomensverlies. We zijn allemaal van mening, minister, dat we ervoor moeten zorgen dat jonge mensen de droom van een eigen woning kunnen realiseren.

Er zijn al eerder plannen gelanceerd in het Vlaams Parlement. Ik verwijs naar de piste van minister Homans van enige tijd geleden. Ze zat toen al samen met een aantal banken om te onderzoeken hoe men voor jonge gezinnen die niet terecht kunnen voor een 100 procentlening bij de commerciële banken, maar eigenlijk ook uit de boot vallen wat sociale leningen betreft, een systeem op poten kan zetten waarbij 80 procent ontleend zou worden bij de commerciële banken en het resterende deel van 20 procent zou worden gefinancierd door een sociale lening.

Minister Homans heeft dat al in haar beleidsbrief 2015-2016 gelanceerd; het voorstel werd herhaald tijdens de bespreking van de laatste beleidsbrief. Men was ermee bezig, dat werd onderzocht.

Minister, ik heb een aantal vragen. Het is vooralsnog niet duidelijk hoe de strengere kredietregels zoals voorgesteld door de Nationale Bank met uw voorstel zullen worden verzacht.

Denkt u in de richting van een collectieve verzekering, waarbij de Vlaamse overheid dan een jaarlijkse premie betaalt, of aan een oplossing waarbij jonge gezinnen zelf een extra verzekeringspremie of kredietverzekering moeten afsluiten? Aan welke voorwaarden moet voor u worden voldaan opdat het plan een kans op slagen zou hebben?

Hebt u er een zicht op hoeveel jonge gezinnen hiermee eigenlijk zullen kunnen worden geholpen? Neemt u in het plan ook de groep van de alleenstaanden mee? Men weet dat het ook voor hen steeds moeilijker wordt om een hypothecaire lening af te sluiten.

Hoe pareert u de kritiek dat uw plan eigenlijk alleen maar de huizenprijzen de hoogte in zal jagen, en dus meer gezinnen met nog hogere kredietaflossingen en met een schuldenproblematiek zal opzadelen?

Naar verluidt loopt de Nationale Bank niet over van enthousiasme. Ik hoor nu dat ze onder voorwaarden toch akkoord zou kunnen gaan. Mijn vraag blijft echter, natuurlijk. Ik hoor hier twee verschillende voorstellen van twee verschillende ministers binnen deze Vlaamse Regering. Eerder heeft minister Homans het idee geopperd van een sociale lening, die dan zou kunnen worden afgesloten boven een leningsvolume van 80 procent. Hoe zit het daarmee? Hoe verhoudt uw plan zich tot dat voorstel? Zijn er daarover al gesprekken geweest? Wat is de stand van zaken, en wat zijn de eventuele obstakels?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik dank u voor de vragen. Wat de timing van de vragen betreft: de Nationale Bank heeft sneller gewerkt dan ik zelf ook had ingeschat. Des te beter, dus. Uw beider vragen liggen in feite in dezelfde lijn, dus ik zal ze ook samen behandelen.

Het zal u genoegzaam bekend zijn dat ik, net als de meeste Vlamingen, heel veel belang hecht aan eigendomsverwerving. Een eigen huis geeft stabiliteit en is nog steeds een interessante investering op lange termijn, maar ook een bescherming tegen armoede. Ik zal zelfs nog iets verder gaan: ik spreek hier ook over eigendomsbehoud. Als mensen in een echtscheidings situatie zitten, als mensen met een overlijden van de partner worden geconfronteerd, dan is het ongelooflijk belangrijk dat ze de woning kunnen behouden, de woning kunnen verwerven, ook voor de kinderen soms. Ik denk dat we heel deze problematiek ook in dat kader moeten bekijken.

Vandaag is een heel grote meerderheid van de kandidaat-eigenaars aangewezen op een hypothecaire lening om de aankoop van een woning te kunnen financieren. Ik blijf er dus bij dat de toegang tot de kredieten zeer belangrijk blijft. Dat hangt in sterke mate af van de loan-to-value-ratio (LTV-ratio) en de eigen inbreng. De LTV-ratio geeft aan welk percentage van de aankoopwaarde van het onroerend goed kan worden geleend. Dat percentage wordt in belangrijke mate bepaald door de kredietwaardigheid of de solvabiliteit van de koper. Hij moet ook in minder gunstige omstandigheden in staat zijn om de schuldaflossingen en de verplichtingen ter zake na te komen. De eigen middelen, of eigen inbreng, vormen dan ook het complement van de LTV-ratio: welk percentage van de koopsom moet een kandidaat-eigenaar op tafel leggen? Hoe groter de middelen, hoe meer buffer een kredietnemer heeft bij kortstondige afbetalingsproblemen, maar ook hoe meer zekerheid dat een daling van de huizenprijzen bij insolventie van de hypotheeknemer toch kan worden opgevangen.

In het recente verleden was de eigen inbreng vaak beperkt tot 20 procent of minder van de aankoopprijs. Het meest recente Financial Stability Report van de Nationale Bank van België (NBB) leert ons dat in de periode 2009-2015 zo'n 45 procent, bijna de helft dus, van alle nieuw verstrekte hypothecaire kredieten een LTV-ratio had van meer dan 80 procent van de aankoopwaarde. In zo'n 7 procent van de gevallen, dus een kleine minderheid, werd zelfs meer dan 100 procent krediet verstrekt. Het blijven dus uitzonderingen.

De Nationale Bank heeft nu wel recent voorgesteld om strengere regels op te leggen aan banken voor de berekening van de kapitaalsvereisten verbonden aan hypotheekleningen met een LTV-ratio hoger dan 80 procent, wat ook begrijpelijk is.

Voor alle duidelijkheid, de Nationale Bank stelt niet dat er geen leningen mogen worden verstrekt boven de 80 procent, want zo werd het heel gemakkelijk vertaald. Noch vereist ze d'office een eigen inbreng bij het afsluiten van een lening. Wel vraagt ze aan de financiële instellingen om meer eigen vermogen aan te leggen vanuit macroprudentiële stabiliteitsoverwegingen. Ik sta daar ook voor honderd procent achter. Dat banken ervoor moeten zorgen dat risico's zo goed mogelijk gedekt zijn, begrijp ik, maar uiteraard is er ook een andere kant aan de medaille.

Ik vind dat de Nationale Bank alle maatregelen moet nemen om de systemische en individuele defaultrisico's van de financiële sector te beheersen. Ik ben ook bezorgd over het feit dat kredietinstellingen daardoor ook minder gewillig zouden zijn om hypotheekleningen te verlenen aan kandidaat-kopers die wél solvabel zijn. Ik benadruk nogmaals heel nadrukkelijk het te hebben over kandidaat-kopers die wél solvabel zijn. Het is niet de bedoeling om kredieten te verstrekken aan mensen die duidelijk hun lening niet kunnen terugbetalen. Ik ben zelf jarenlang verantwoordelijke geweest in een bank. Ik weet waarover ik spreek. Het gaat over mensen die solvabel zijn, maar die door de omstandigheden de eigen inbreng van 20 procent niet kunnen realiseren. Ik denk dan aan jonge kopers, tweeverdieners die een goed inkomen hebben, maar die geen of onvoldoende geld liggen hebben. Als je natuurlijk het geluk hebt uit een kapitaalkrachtige familie te stammen en papa en mama zijn bereid om dat daar te leggen, of je hebt een suikeroom, dan is dat leuk. Als je dat echter niet hebt, dan zit je met de gebakken peren. Voor die mensen ben ik dus bezorgd.

Ik ben ook bezorgd voor die mensen die, buiten hun wil om, meestal zelfs, in een echtscheidingssituatie terechtkomen, waarbij de vraag wordt gesteld wie de woning zal inkopen, zodat ook de kinderen in het huis kunnen blijven wonen. Ik ben daar bezorgd voor. Ik vind dat belangrijk. Ook de mensen die hun partner verliezen, dikwijls door een onverwacht overlijden, kunnen in zo'n situatie terechtkomen. Ze vragen zich af hoe ze de woning kunnen behouden waarin ze als koppel hebben gewoond. Als ze dan met een situatie worden geconfronteerd waarin ze onvoldoende eigen spaargeld hebben kunnen verzamelen of door omstandigheden op dat moment hebben, dan zitten ze in de problemen. Die mensen, die voldoende solvabel zijn, die voldoende terugbetalingscapaciteit hebben, zouden dan geen lening kunnen krijgen.

Daarom heb ik inderdaad bekeken of een waarborg of een verzekering van de eigen inbreng soelaas zou kunnen brengen. Ik geef toe dat het idee niet nieuw is. Het is ook gelanceerd door een aantal andere organisaties. Ik zou wel een heel slechte minister zijn indien ik een aantal dingen ook niet zou opvangen, en vanuit mijn vorige beroepservaring weet ik ook toch wel waarover ik spreek. Als minister heb ik mijn rol in dezen altijd gezien als die van facilitator. Ik ga geen kredieten verstrekken. Het is niet de taak van de overheid om kredieten te verstrekken, het is de taak van de banken om dat te doen. Het lijkt me dus mijn rol om te sensibiliseren. Ik heb begrepen dat dat bij sommige mensen toch wat tegenwind heeft veroorzaakt. Ze beginnen opeens te waarschuwen voor grote vastgoedbubbels. Ik denk dat dat toch wel serieus overdreven is.

Ik wil de hindernissen voor private partijen om kredieten te verwerven en om eigendommen te verwerven of te behouden zo veel mogelijk uit de weg ruimen. Dat is ook wat ik heb gedaan: ik heb de banken en de verzekeraars aan tafel gebracht met de bedoeling te peilen naar hun mogelijke interesse. Vanwege de verzekeraars was er wel degelijk interesse. Daarom heb ik in de loop van 2016 met medewerking van Assuralia een marktbevraging gedaan onder haar leden. Zeker één verzekeringsmaatschappij was bereid om een dergelijke verzekering of waarborg aan te bieden. Bij de sector van de kredietverleners was er eveneens bereidheid om de voorstellen te bekijken, maar toch ook de vraag en de onzekerheid hoe de Nationale Bank met zo'n voorstel zal omgaan, vooral omdat je dus een

discussie hebt, en nogal dikwijls een verwarring, tussen het microprudentiële en het macroprudentiële.

Ik heb dan ook officieel, formeel op donderdag 20 april aan de Nationale Bank de vraag gesteld hoe die hypotheke met een gewaarborgd/verzekerd eigen aandeel zouden moeten worden behandeld in de risicomodellen van de banken. Zoals u hebt vastgesteld, heb ik eind vorige week, op vrijdag 5 mei, het antwoord van de Nationale Bank gekregen. Die heeft inderdaad het licht op groen gezet om het voorstel van de kredietverzekering verder te bespreken. Hypotheken waarbij de inbreng is verzekerd door een zogenaamde protectiegever zullen onder de toelaatbare kredietprotectie vallen. Daarvoor zal er minder kapitaal moeten worden gebufferd door de financiële instellingen dan bij niet-verzekerde hypotheke.

De Nationale Bank heeft daar natuurlijk wel een aantal voorwaarden aan gekoppeld. Ze hebben te maken met de solvabiliteit van de protectiegever, dus niet degene die wil lenen, maar ook degene die verzekert, moet solvabel zijn, maar ook met de juridische afdwingbaarheid en de snelheid van de afwikkeling van een defaultsituatie. Verder wil de toezichthouder ook vermijden dat de protectiehouder de overeenkomst unilateraal kan wijzigen. Ik denk dat dat inderdaad ook belangrijk is. Als ik de brief van de Nationale Bank goed lees, dan lijken me dat allemaal redelijke, maar ook logische condities, die nu verder moeten worden bekeken met de sectoren.

Geachte leden, ik ben dan ook echt verheugd – ik meen dat – dat de Nationale Bank, behalve voor de prudentiële controle, waarvoor ze verantwoordelijk is, ook oog heeft voor de maatschappelijke noden in onze samenleving. Mevrouw Hostekint, die zijn er wel degelijk. Volgens de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) gaat het minstens om tweeduizend solvabele gezinnen. Dat is hun inschatting, niet de mijne. Mijn persoonlijke inschatting is dat het er wel eens meer zouden kunnen zijn, als je rekening houdt met eigendomsbehoud. Daar houdt de VCB waarschijnlijk geen rekening mee. Zij gaat vooral over eigendomsverwerving, over bouwen. Dat is ook haar taak, haar opdracht. Ik kijk een stukje verder: een bestaande woning moet ook kunnen worden behouden in het geval van een echtscheiding. Het zijn er dus mogelijk nog veel meer, aangezien 45 procent van de kredietnemers in het verleden een LTV-ratio van 80 procent had. Dat heeft vanzelfsprekend ook te maken met het huidige renteklimaat, maar ik denk dat de problematiek van het eigen startkapitaal vandaag voor jonge mensen, voor gescheiden mensen, voor alleenstaanden, voor singles ook een belangrijke rol speelt.

Bovendien is het ook niet zo aantrekkelijk om te sparen in deze omstandigheden. Als je ongeveer 0,11 procent rente krijgt op je gewone spaarboekje, dan denk ik dat je beter aandelen neemt in het toekomstige Vlaamse groenestroombedrijf, mijnheer Diependaele, of in het windplan in Limburg, waarbij je nog een mooi dividend krijgt voor je aandelen in de windmolens. Mijnheer Peumans, u hebt dat. Ik weet dat. U hebt me dat gezegd. *(Opmerkingen van Matthias Diependaele)*

De heer Peumans is een voorbeeldvoorzitter: hij heeft aandelen van groenestroombedrijven. *(Opmerkingen van Jan Peumans)*

Toen ik enkele wegen geleden in de pers een lans brak voor dergelijke kredietverzekeringen of waarborgen was er inderdaad kritiek vanuit diverse hoeken. Er werd me zelfs verweten dat ik verantwoordelijk zou zijn voor een nieuwe vastgoedbubbel. Ik viel bijna van mijn stoel, of ik verslikte me bijna in mijn koffie, toen ik bepaalde mensen dat op de radio hoorde zeggen. Volgens een aantal mensen zou ik zelfs de schuldverslaving in de maatschappij aanwakkeren. Mijnheer De Potter, dat lijkt me toch wel een zeer eigenaardige redenering. Men vindt dat, door het feit dat mensen die solvabel zijn wel een krediet mogen krijgen op basis van een dossier, we hun schuldverslaving aanwakkeren. Ik

herhaal nogmaals dat we geen kredieten gaan geven aan mensen die ze niet kunnen terugbetalen en die duidelijk geen stabiele situatie hebben.

De nieuwe microprudentiële regels zullen maar in het najaar effect hebben, en als ze zouden werken, dan dreigen ze de kredietverlening net te beperken.

Sommigen laten uitschijnen dat we nu al van een overwegende kredietmarkt aan 80 procent LTV gaan naar een markt met 100 procent LTV. Dat is helemaal niet juist. De cijfers van het Financial Stability Report spreken dat duidelijk tegen.

Wat we doen met deze maatregel – ik zal geen namen noemen want het is te delicaat – is net de markt stabiliseren. Een woning verwerven zonder een hypothecaire lening is voor heel weinig mensen mogelijk. Mijn voorstel is absoluut geen pleidooi om ongebreideld kredieten te verlenen aan mensen die deze financiële last niet aankunnen, integendeel.

Dat vastgoed in Vlaanderen niet goedkoop is, betwist ik niet. Daarom werkt mijn kabinet aan een voorstel om de registratierechten die bij aankoop moeten worden betaald voor gezinswoningen, te vereenvoudigen en te reduceren. Op die manier wordt ook meer koopkracht op de woningmarkt voor jonge en meer precare gezinnen gegarandeerd.

Tot slot, mevrouw Hostekint, ben ik het voorstel om voor de 20 procent eigen inbreng een sociale lening toe te staan, niet genegen. Zoals ik reeds stelde, wil ik in eerste instantie een beroep doen op de private markt van de kredietverlening. Ik zal de komende maanden dan ook de besproken producten verder faciliteren en sensibiliseren zodat solvabele kandidaat-eigenaars toch nog een dak boven hun hoofd kunnen kopen.

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het is een heel belangrijk antwoord. Uw uitgangspunt was ook ons uitgangspunt, namelijk de bekommernis om jonge mensen, mensen die een tegenslag hebben gehad of alleenstaanden de mogelijkheid te geven om effectief een woning te verwerven. Zoals u zelf zegt, is dat nog altijd een uitstekende investering en een uitstekende buffer tegen armoede. Die bekommernis staat voorop. De bekommernissen die sommigen hebben geventileerd met betrekking tot de gezondheid van het financieel systeem, hebt u gekaderd.

Het systeem zoals u het hebt aangekondigd, kan een goed systeem zijn. Zullen de nieuwe kapitaalsvereisten gelden vanaf het najaar? *(Minister Bart Tommelein knikt instemmend)*

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Michèle Hostekint (sp-a): We delen allemaal dezelfde bekommernis dat we jonge gezinnen en ook zij die niet het geluk hebben om een grote spaarboek mee te krijgen van thuis uit, zoveel mogelijk in staat moeten stellen om een eigen woning te verwerven. Ook de bezorgdheid die u hebt omtrent ouders die uit de echt scheiden of mensen wier relatie spaak loopt, delen we. Dat is net de reden waarom we een tijd geleden hebben voorgesteld om de ongelijkheid die zich situeert bij de woonbonus, op te heffen. Mensen die uit de echt scheiden, hebben maar meer recht op één woonbonus terwijl ze wel dezelfde gezinswoning waarvoor ze voorheen twee woonbonussen kregen, in stand moeten houden. Ik heb daar geen vervolg meer op gekregen. Het antwoord bleef uit. Ik ga ervan uit dat u ook daaraan zult werken.

Het lijkt alsof u een heel mooi plan op de tafel hebt gelegd. Ik heb nog niet concreet gehoord wat dat plan nu eigenlijk inhoudt. U hebt met uw verklaringen

in de pers ongetwijfeld heel veel jonge gezinnen en kandidaat-kopers hoop gegeven dat ook zij het volledige bedrag verder zullen kunnen ontlenen. Hoe dat precies mogelijk zal worden, wat er precies zal veranderen en hoe dit in zijn werk zal gaan, heb ik nog steeds niet gehoord. Er is een eerder plan dat minister Homans aankondigde waarbij ze zei in gesprek te zijn met de banken om een plan uit te werken om 80 procent te ontlenen via commerciële leningen en 20 procent via een sociale lening. U zegt daar geen voorstander van te zijn.

Ik heb een beetje het gevoel dat elke minister een eigen plan op tafel legt om het jonge gezinnen gemakkelijker te maken om een eigen woning te verwerven. Als dan concreet wordt gevraagd hoe dat zal gebeuren, dan moet u het antwoord schuldig blijven. Minister, ik hoop dat het niet bij aankondigingen in de pers blijft en niet bij mooie woorden alleen, maar dat er concreet invulling aan wordt gegeven en dat er daadwerkelijk iets van in huis komt.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik wil het uitgangspunt van de vraagstellers dat de minister onderschrijft, ook onderschrijven. Het is heel belangrijk dat mensen een eigen huis hebben, zeker jonge mensen. Ik weet niet of het mij gelukt zou zijn om al een eigen huis te verwerven met maar 80 procent te ontlenen op het moment dat ik het heb gekocht. Dat is zeker iets waarover we moeten nadenken.

We moeten alle mogelijkheden onderzoeken om mensen effectief te helpen. Ik ben het ermee eens dat aankondigingen in de pers niet goed zijn, maar ik meen wel in een van de artikels gelezen te hebben dat ook de Bouwunie stelde dat u daarmee bezig bent. Soit, dat maakt niet uit. We moeten de moed hebben om na te denken over een systeem dat daaraan kan verhelpen en dat mensen kan ondersteunen om een eigen huis te verwerven.

Ik wil nog twee zaken aanhalen. Eerst en vooral, ik heb geen doemscenario's waarbij u de nieuwe financiële crisis zou uitlokken of een vastgoedbubbel zou veroorzaken. Ik denk dat niet. Ik twijfel daarmee niet aan uw capaciteiten om dat te doen, maar ik denk niet dat u dat van plan bent. *(Gelach)*

We moeten daar wel rekening mee houden. De eerste reactie van de Nationale Bank was toch ook even fronsen. Dat lijkt me niet onlogisch met de ervaring van de voorbije tien jaar. Er zijn wel enkele zaken in dit kader gebeurd die hebben geleid tot de miserie waar we al een paar jaren proberen uit te geraken.

De verzekeringsmaatschappijen kunnen een deel van het risico overnemen. Dat begrijp ik, maar het risico blijft wel. Het verschuift van de balans van de bank naar die van de verzekeringsmaatschappij, maar het blijft. Daar moeten we rekening mee houden. Ik ben absoluut geen verzekeringsexpert, maar ik heb me toevallig laten vertellen dat een verzekering op iets waarbij het risico los staat van een individu maar eigenlijk over een groep gaat, veel risicovoller is. Ik verklaar me nader: als je morgen een brandverzekering neemt op honderd huizen, dan weet je dat er maar twee of drie huizen brandschade zullen oplopen bij een brand. Dan is dat draagbaar. Als je weet dat alle huizen samen in brand zullen vliegen, dan heb je een probleem.

Rentedalingen, -stijgingen, veranderingen in huizenprijzen of wat dan ook, doen zich samen voor. Als je een verzekering afsluit voor honderd mensen met dat risico en er gebeurt iets op de huizenmarkt, dan doet zich dat voor voor iedereen in die groep. Het risico voor de verzekeringsmaatschappijen is dan ook veel groter omdat meer mensen samen worden getroffen. Snapt u? Er is dus een verschil tussen een verzekering waarbij men weet dat het risico zich individueel voordoet en een waarbij het risico zich collectief voordoet. Ik ben geen expert, maar dat lijkt me redelijk logisch. We hangen hier af van een macro-economische

situatie die zich voordoet bij iedereen die eronder valt en niet bij elk individu afzonderlijk. Dat maakt dat de verzekering risicovoller is. Daar moet ook rekening mee worden gehouden.

We weten ook dat we er bij dergelijke zaken altijd voor moeten opletten dat de ondersteuning bij de juiste mensen terechtkomt. Ik ben ervan overtuigd dat we allemaal dezelfde mening zijn toegedaan. Er is daarnet verwezen naar de woonbonus. Een studie van de KU Leuven heeft aangetoond dat die nagenoeg volledig ten gunste van de verkoper was. Die heeft uiteindelijk meer centen in zijn zak gestopt. Dat kunnen we niet aanvaarden. Het is niet daarvoor dat de overheid die inspanning heeft gedaan. Als we nu een inspanning willen doen om jonge gezinnen een huis te laten verwerven, dan wil ik dat die inspanning daar terechtkomt en niet leidt tot een prijsstijging. Ik vrees niet voor een prijzenbubbel in de huidige stand van het voorstel, maar het is iets dat we in de gaten moeten houden. U moet daar rekening mee houden in uw verder overleg.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik heb heel veel correcte waarschuwingen gehoord. We delen absoluut dezelfde bekommernissen. Als er geen initiatieven zouden worden genomen ten behoeve van de doelgroep van jonge mensen die wel solvabel zijn, van mensen in een echtscheiding die wel solvabel zijn maar cash dat geld niet hebben liggen, dan pas krijg je een situatie waarbij de woningen gekocht en opgekocht worden door institutionelen en niet meer door particulieren. Ik vind dat nog veel gevaarlijker. Op die manier worden de prijzen van de huizen niet meer bepaald door dergelijke zaken. Ik ben ervan overtuigd dat dit niet zal leiden tot een vastgoedbubbel. Als we particuliere potentiële kopers niet helpen om hypotheekleningen te verwerven, dan krijg je een situatie waarin woningen verworven kunnen worden door mensen die veel vermogen en geld hebben. Dat wil ik absoluut niet.

Mevrouw Hostekint, als minister Homans een voorstel heeft om een aantal oplossingen te zoeken voor een probleem, dan heb ik daar begrip voor. Die 20 procent sociale lening staat niet in het regeerakkoord, toch niet dat ik weet. Dat is ook niet afgesproken binnen de regering. Als u ontwaart dat er tegenstellingen zouden zijn: ik ben nog altijd – u zult dat ook zien in volgende dossiers, bijvoorbeeld de energielening – van oordeel dat het de private spelers zijn op de markt die maximaal moeten zorgen voor kredietverwerving en -verschaffing. Ik vind dit geen taak van de overheid. Dat is mijn persoonlijke mening. U kunt dat ook begrijpen vanuit de politieke formatie waartoe ik behoor.

Als we de overheid voor bepaalde doelgroepen laten optreden, dan ben ik wel mee. Zeker als het gaat over sociale woningbouw, waar we met deze regering ernstige inspanningen leveren. Ik zie dat in de cijfers in de begroting. Op het vlak van energieleningen zie ik ook dat we zeker voor de sociale doelgroepen inspanningen leveren als overheid, en dat willen we blijven doen. Op de reguliere woningmarkt en financiële markten moeten de private spelers hun rol vervullen. Daar is geen tegenstelling tussen minister Homans en ikzelf, integendeel. Zij zoekt een oplossing en geeft een voorzet, maar dit bindt de regering niet, aangezien het niet in het regeerakkoord staat en niet is afgesproken. Ik kan begrijpen dat men bepaalde ideeën heeft. Ideeën formuleren is ook geen schande. Het uitwisselen van ideeën kan zeer verrijkend zijn, mijnheer Vandenbroucke. Juist, he?

Mijnheer Diependaele, u geeft een waarschuwing. Het gaat over solvabele kredietnemers. Het gaat dus niet over mensen die het niet kunnen terugbetalen. Banken die dit toestaan, moeten een bepaalde rating hebben. De Nationale Bank geeft ook richtlijnen mee om ervoor te zorgen dat die banken niet in de problemen komen. We hebben geleerd uit het verleden. Ook de verzekeringsverlener moet van de Nationale Bank een rating hebben. Dat is al driemaal dat de solvabiliteit

serieus wordt gemeten. Als de woningmarkt ontploft, is het ook niet zo dat opeens niemand nog zijn lening kan terugbetalen. Dat komt niet allemaal ineens. In 2007 zijn er kredieten toegestaan aan mensen die het in principe niet konden terugbetalen en waarvoor veel te weinig buffers waren aangelegd. Dat is nu net wat we met dit voorstel willen vermijden. Ik begrijp dat de Nationale Bank zegt dat er buffers moeten worden aangelegd en dat het risico moet zijn ingedekt.

Ik vind ook dat een risicokost zijn prijs heeft. Dat komt door mijn achtergrond.

Mensen vragen of het dan een stukje duurder zou kunnen zijn. Natuurlijk, als de risicokosten moeten zijn ingedekt en als daarvoor buffers moeten worden aangelegd en verzekeringen moeten worden afgesloten, dan kunnen we niet zeggen dat het gratis zal zijn. Ik denk dat we redelijk moeten zijn en dat we toch wel de juiste richting uitgaan. Ik ben dus voorzichtig.

Ik denk dat we nog eens duidelijk moeten zeggen dat het hier niet over een individuele verzekering van de individuele kredietnemer gaat. Het gaat over een bank, een financiële instelling, die een collectieve verzekering afsluit voor zulke transacties. Het gaat dus niet over Bart Tommelein die een krediet aangaat, die trouwens ook in dezelfde situatie als de heer Diependaele zit en het al twee keer heeft meegemaakt. Ik heb een huis gekocht toen ik jong was, en ik heb mijn huis moeten verwerven na mijn echtscheiding. Ik heb het dus al twee keer meegemaakt, en twee keer was ik in het geval dat ik niet onmiddellijk de cash kon geven. Gelukkig dat het toen kon. Ik wil het dus behouden, maar ik wil wel voorzichtig zijn en zorgen dat er geen accidenten gebeuren en al zeker niet verantwoordelijk zijn voor schuldverslaving, mijnheer De Potter, of voor vastgoedbubbels.

Jenne De Potter (CD&V): Minister, het punt over de schuldvraag waren niet mijn woorden; het waren experts die dat hadden verklaard.

Ik denk dat iedereen uw inspanning looft. Zij geven een waarschuwing en enige voorzichtigheid is geboden. De solvabiliteitseis met betrekking tot de ontlener die u al een aantal keren krachtig hebt herhaald, is belangrijk.

Wat ik me nog afvroeg: kunnen we het advies van de Nationale Bank krijgen, of is het een geheim stuk?

Minister Bart Tommelein: Het blijkt een vertrouwelijke nota van de Nationale Bank aan mij te zijn. Het is niet de bedoeling ze te verspreiden. Maar wat erin staat, vertaal ik.

Michèle Hostekint (sp-a): Minister, uiteraard staat het iedereen vrij om ideeën te lanceren, zoals gezegd, maar een beleid is natuurlijk wel meer dan wat ideetjes lossen. We zijn nu drie kwartier aan het discussiëren en eigenlijk weet ik nog altijd niet wat die zogenaamde maatregel van u nu precies gaat inhouden. Wat zal er nu concreet veranderen voor kandidaat-kopers, jonge gezinnen die nu vol spanning zitten te wachten op wat dat zal betekenen voor hun eigen, concrete situatie nadat ze uw mooie woorden hebben gelezen in de krant? Hoe zal het er voor hen precies uitzien? U zegt dat u een plan hebt en dat mevrouw Homans ook een plan heeft en een idee heeft – waar ook nog niets van in huis is gekomen – en dat u er niet achter staat omdat private spelers voluit een rol moeten spelen.

Minister, zorgen voor een betaalbaar dak boven het hoofd van de mensen, is natuurlijk wel een taak van de overheid. Ik zou dus niet meteen een streep trekken door het plan van mevrouw Homans, waar we ook nog niets concreets van hebben gezien.

Wat mij zorgen baart, minister, is dat de ene minister na de andere in deze regering een plan heeft, een maatregel heeft die het makkelijker zal maken voor jonge

gezinnen die geen spaarboek hebben om een woning te verwerven, die ervoor zal zorgen dat mensen die uit de echt scheiden, hun woning kunnen behouden. Als we dan vragen naar de concrete maatregel, als we dan vragen wat dat concreet zal betekenen voor de gezinnen, dan moet zowel u als mevrouw Homans het antwoord schuldig blijven en dan zegt u dat u allebei een verschillende mening hebt.

Minister Bart Tommelein: Mevrouw Hostekint, ik ben het absoluut niet eens met u. U mag seffens nog reageren; ik heb daar geen probleem mee, want het laatste woord is voor het parlement.

Ik heb geen plan. Ik zeg letterlijk in mijn antwoord dat ik faciliteer en dat ik de partijen samenbreng. Het is niet de taak van de overheid om krediet te verlenen. Ik blijf daarbij. Dat er op een bepaald moment een probleem is waar ik als minister aan wil remediëren door partijen bij elkaar te brengen, daar maakt u al onmiddellijk een maatregel en een plan van. Ik doe wat ik kan en ik probeer de partijen te overtuigen om kredieten toe te staan aan mensen die het kunnen terugbetalen. Voor de rest is het de verantwoordelijkheid van de banken en de verantwoordelijkheid van de kredietnemer zelf.

Michèle Hostekint (sp.a): Minister, ik neem akte van het feit dat u geen plan hebt en dat mevrouw Homans een plan heeft waar u niet achter staat. Ik heb nu alleen in de krant gelezen dat er van alles gaat gebeuren voor jonge kopers die geen spaarboek hebben, maar vandaag zegt u dat u geen plan hebt en de andere wel een plan heeft waar u niet achter staat. Wat het concreet zal betekenen, dat weet vandaag nog niemand. U hebt blijkbaar vriendelijk iets aan iemand gevraagd en nu hoopt u maar dat het vanzelf in orde zal komen. Dat betekent dat alle krantenartikels ten spijt, alle heisa die in de media is gemaakt, vandaag jonge kopers en mensen die uit de echt scheiden, nog altijd in dezelfde situatie zitten als een paar maanden geleden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Van den Heuvel aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de inning van de onroerende voorheffing – 1925 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag is een opvolgingsvraag omdat we er hier al een aantal keren over hebben gepraat en omdat er een aantal schriftelijke vragen zijn ingediend.

Er is een vertraging in de inning van de onroerende voorheffing. De inning gebeurt op basis van databestanden van het kadaster van de FOD Financiën. De problemen zijn te wijten aan een omschakeling in het informaticasysteem. Als er zo'n omschakeling gebeurt, moet er nog eens een extra controle van de bestanden volgen. Vandaar dat de aanslagbiljetten voor de onroerende voorheffing van 2016 pas vanaf augustus zijn verstuurd, wat toch drie of vier maanden later is dan normaal.

In september 2016 kwam dan de communicatie van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) die stelde dat eind november alle normale verzendingen de deur uit zouden zijn. Wij vangen op dat het in februari en maart nog niet zo zou zijn en we vernemen dat nu nog steeds aanslagbiljetten voor het jaar 2016 – intussen zijn we al bijna half mei 2017 – moeten worden verstuurd.

Minister, wat is de stand van zaken van het verzenden van de aanslagbiljetten? Kunt u een concrete timing geven voor het wegwerken van deze laattijdige verzending van aanslagbiljetten? Wat was de oorzaak? De omschakeling van het informaticasysteem bemoeilijkte wellicht een beetje de timing, maar is het probleem intussen gedetecteerd? Hoe kunnen we dit in de toekomst vermijden? Wat zijn de gevolgen voor de Vlaamse overheid en voor de begroting? Voor de lokale besturen is er een gegarandeerde maandelijkse storting. Door het uitstel in het versturen van de aanslagbiljetten voor 2016 nadert natuurlijk ook de vervaldatum van 2017. Hoe zal men proberen te verhinderen dat sommige gezinnen en eigenaars op zeer korte termijn twee aanslagbiljetten in de bus krijgen?

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Van den Heuvel, de Vlaamse Belastingdienst berekent en int de onroerende voorheffing op basis van de databestanden die worden aangeleverd door de Patrimoniumdocumentatie. Dat is de administratie bij de Federale Overheidsdienst Financiën die de kadastrale documentatie beheert. Het is immers de federale overheid die bevoegd is voor de vaststelling van het kadastraal inkomen en het bijhouden van de patrimoniumdocumentatie, met inbegrip van wie eigenaar is van welke onroerende goederen.

In 2016 werden deze data met ruim drie maanden vertraging aangeleverd aan VLABEL. De oorzaak hiervan is een omschakeling in de federale informaticasystemen. Bovendien bleek een extra kwaliteitscontrole van deze gegevens noodzakelijk om foutieve aanslagbiljetten te vermijden. De identificatie van de eigenaars en de omvang van hun zakelijke rechten vertoonde voor het aanslagjaar 2016 immers meer fouten dan gebruikelijk. De FOD Financiën heeft ondertussen wel een kwaliteitsverbetering beloofd van de gegevens voor het aanslagjaar 2017.

De federale administratie had aanvankelijk ook een nieuwe ICT-format aangekondigd, maar die omschakeling is er niet helemaal uitgekomen waardoor VLABEL de programmatuur opnieuw naar de oude format diende aan te passen. Hierdoor is de Vlaamse Belastingdienst pas vier maanden later dan gebruikelijk met de inkohiering van start kunnen gaan.

Maar toch heeft VLABEL de impact van deze vertraging kunnen beperken. Dat blijkt uit volgende cijfers: in 2015 werd 95 procent van alle aanslagbiljetten in het jaar zelf verstuurd; in 2016 was dat 93 procent, geen echt substantieel verschil dus. In 2015 werd de onroerende voorheffing ingekohierd voor een bedrag van 2,759 miljard euro. In 2016 was dat tot nog toe voor een bedrag van 2,709 miljard euro. Dat is ook maar een klein verschil. Eind april van dit jaar bedroeg het verschil in inkohieringen met hetzelfde moment vorig jaar hooguit 50 miljoen euro. VLABEL is er dus in geslaagd de impact van de vertraging beperkt te houden.

Wat zijn nu de gevolgen van deze – weliswaar beperkte – vertraging voor de betrokken overheden? Voor het Vlaamse Gewest verlagen we de raming van de ESR-ontvangsten met 7,9 miljoen euro. Het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) heeft aangegeven dat deze minderontvangst zal worden geneutraliseerd, omdat het hier louter gaat om een eenmalige technische oorzaak die geen enkele onderliggende economische oorzaak heeft. Ook voor de gemeenten en provincies – die het leeuwendeel krijgen van de opbrengsten van de onroerende voorheffing – voert het INR deze correctie door. Gemeenten en provincies zullen dus noch ESR-matig, noch kasmatisch enige impact ondervinden.

U kent immers de zogenaamde 'voorschottenregeling'. Een gemeente ontvangt in het aanslagjaar zelf 95 procent van het bedrag dat de Vlaamse Belastingdienst begroot heeft. De Vlaamse gemeenten en provincies hebben, zoals de Vlaamse Codex Fiscaliteit bepaalt, in de maanden juli tot en met december 2016, zes maandelijkse voorschotten uitbetaald gekregen. De eindafrekening van de

onroerende voorheffing voor aanslagjaar 2016 wordt opgemaakt op basis van de ontvangsten die op 31 mei 2017 gerealiseerd zijn. Het resultaat wordt rond 20 juni bekendgemaakt. Mogelijks zal het aantal gemeenten waarvoor een afhouding op het eerste voorschot van 2017 dient te gebeuren, iets hoger liggen dan bij eerdere aanslagjaren. De Vlaamse Belastingdienst stelt alles in het werk om die mogelijke negatieve impact zoveel mogelijk te beperken. En zelfs als er een grotere negatieve impact zou zijn, zal die zich op termijn uitvlakken. Het is een eenmalig effect – een gereduceerd voorschot – terwijl de totale ontvangsten van de opcentiemen zowel voor 2016 als voor 2017 voor deze gemeenten hierdoor niet worden beïnvloed. De effectieve ontvangsten van de maand juni worden trouwens al in de maand juli daaropvolgend doorgestort. Hierdoor kan voor sommige gemeenten de inhouding op het eerste voorschot in dezelfde maand juli nog goedge maakt zijn.

Wat is nu de impact voor de belastingplichtigen? In samenspraak met de ombudsdienst zal VLABEL er steeds voor zorgen dat er minstens zes maanden verstrijken tussen de inkohieringen van twee opeenvolgende aanslagjaren. Het kan dus niet dat een belastingbetaler binnen de zes maanden twee keer een aanslagbiljet krijgt. Die garantie zit zelfs ingebouwd in de computerprogramma's. Hiervan wordt nu niet afgeweken. Dit heeft dan wel tot gevolg dat die vier maanden vertraging niet binnen één daaropvolgend jaar wordt weggewerkt. Technisch gezien zou dat weliswaar mogelijk zijn, de programma's laten dit toe, maar VLABEL laat de klantvriendelijkheid primeren. De noodzakelijke inhaalbeweging wordt geleidelijk en gespreid over twee jaar doorgevoerd.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Ik ben tevreden met uw antwoord op een aantal bekommernissen die ik daarnet heb geuit en waaraan u tegemoet bent gekomen. Ten eerste is er de klantvriendelijkheid zodat mensen niet op korte termijn twee aanslagbiljetten in hun bus krijgen. De tijdsperiode van minimaal zes maanden is prima.

Ik heb duidelijk de cijfers gehoord, maar het blijkt dat de vertraging op macro-niveau al met al meevalt. Ik ga ervan uit dat de berichten die we krijgen, dat een aantal aanslagbiljetten recent zijn verstuurd, slechts een klein percentage vertegenwoordigen in het totaal te versturen aanslagbiljetten.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, deze vraag roept echo's op van andere discussies over het veranderen van een informaticaplatform en de gigantische vertragingen die dat veroorzaakte: tegemoetkoming aan bejaarden, aan gehandicapten enzovoort. Ik stel vast dat de oplossingen die men op het federale niveau dan zoekt, altijd dezelfde zijn: men grijpt terug naar het oude systeem.

Ik heb uit uw antwoord, minister, begrepen dat dit een eerder tijdelijke terugschakeling is en dat men de bedoeling heeft om alsnog dat nieuwe informaticaplatform te laten draaien. Welke garanties hebt u dat het nu wel zou werken? De problemen waren zo groot dat ze in eerste instantie niet konden worden opgelost.

We hebben, en daar treed ik de heer Van den Heuvel bij, gehoord dat op macroniveau ESR-matig de invloed beperkt is, en dat de bestemming van het gros van de middelen zijnde de gemeenten ook safe zit, maar ik maak me eerlijk gezegd wel zorgen over de belastingplichtige. U zegt dat u een maatregel hebt, dat men binnen de zes maanden maar een aanslagbiljet kan krijgen. Dat is wel een verdubbeling van het ritme, vandaag krijgt men slechts jaarlijks een aanslag.

Minister, ik wil positief zijn, en de brug maken, voorzitter, naar de volgende vraag, want ik denk dat dat ik een oplossing voor u heb.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de mogelijkheid van het gespreid betalen van de onroerende voorheffing – 1944 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Laten we de opportuniteiten die zich voordoen, benutten. Normaal gezien krijgen we één keer per jaar, met minstens zes maand ertussen, een aanslagbiljet voor onroerende voorheffing. Voor veel mensen is dat een meer dan behoorlijk bedrag dat ze op tafel moeten leggen. Gelukkig, zou ik zeggen, bestaat er een systeem waarbij men op basis van attesten en het aantonen van de financiële situatie, ofwel tijdelijk of permanent toestemming kan krijgen om het bedrag in schijven te betalen.

Het aanleveren van attesten – ik zou wel eens willen weten wie hier vertrouwd is met deze afwijking – zet een bepaalde drempel op die mogelijkheid om gespreid te betalen. Uit rapporten van de Studiedienst van de Vlaamse Regering blijkt dat de subjectieve armoedemeter, namelijk de vraag hoeveel mensen het moeilijk hebben om maandelijks rond te komen, eigenlijk stijgt. Dan kunnen we er ook van uitgaan dat steeds meer mensen het moeilijk hebben om dat bedrag in één keer op tafel te leggen.

Ik stel vast dat het ook een doelstelling is van de Vlaamse Regering om rechten zoveel mogelijk automatisch te gaan toekennen, met andere woorden om drempels weg te werken, en te proberen processen zo soepel mogelijk te maken als mensen recht zouden hebben op een bepaalde maatregel of als een bepaalde maatregel gewoon goed is voor hun financiële situatie en zelfs voor die van de overheid. Ik zou dan ook willen voorstellen om eens te kijken in welke mate men belastingen van een bepaalde omvang zoals de onroerende voorheffing via schijven over het jaar kan spreiden en betalen zonder daar een hele poespas en attesten en bureaucratie en dergelijke rond te scheppen. Men zou dat kunnen doen via een halfjaarlijkse schijf, vooraf te betalen, op basis van gegevens van het vorige jaar, waarna een afrekening volgt, of via een doorlopende opdracht.

Ik beide gevallen kun je dan een afrekening sturen. Daarbij zou je zelfs eventueel rekening kunnen houden met de rente op de voorafbetalingen. Er zijn nog andere voorbeelden waar het de belastingbetaler kan aangeboden worden om te werken met een gespreide betaling. Dat heeft een aantal voordelen. De omvang van de betaling en de directe impact op het maandbudget en op het budget van een aantal maanden worden daardoor gereduceerd. Dus geef je mensen die het blijkbaar steeds moeilijker hebben om rekeningen te betalen, toch wel wat extra ademruimte op het moment dat die aanslag in de bus valt. We gaan daar verder op mogelijkheden die werden gecreëerd, maar ik denk dat we ze versoepelen. Dat is ook voor de overheid een goede zaak omdat men op die manier het aantal wanbetalingen zou kunnen reduceren.

Minister, hoe staat u tegenover het principe van gespreide betaling van de onroerende voorheffing? Hebt u een overzicht van het aantal aanvragen zoals die vandaag worden toegestaan voor een gespreide betaling door middel van het aantonen van de financiële situatie op basis van attesten? Bent u van oordeel dat

de mogelijkheden die vandaag al bestaan met betrekking tot de gespreide betaling van belastingen, moeten worden uitgebreid dan wel veralgemeend?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Van Malderen, dank u voor uw vraag. Het is lang geleden dat wij nog eens met elkaar in debat zijn gegaan.

De Vlaamse Codex Fiscaliteit voorziet momenteel in de gespreide betaling van de belasting als een afwijking op het principe van de gehele betaling binnen de decretaal voorziene betalingstermijn. Artikel 3.4.8.0.1. van de Codex formuleert het als volgt: "De belastingschuldige kan verzoeken om spreiding van betaling van de belastingen en toebehoren. Het verzoek tot spreiding van betaling, vermeld in het eerste lid, moet worden gemotiveerd en moet bewijskrachtige elementen bevatten met betrekking tot de financiële toestand van de verzoeker." Deze bepaling geldt niet alleen voor de onroerende voorheffing, het is een algemeen principe.

De Vlaamse Belastingdienst (Vlabel) informeert en begeleidt de belastingplichtige die van deze decretale mogelijkheid gebruik wenst te maken. Op de website wordt toegelicht hoe de aanvraag kan worden ingediend: dat kan via een elektronisch contactformulier. Een overzicht wordt geboden van de diverse mogelijke bewijsstukken tot staving van het verzoek, bijvoorbeeld: een attest van het OCMW, een afbetalingsplan toegestaan door een andere overheidsdienst, het bewijs dat de belastingplichtige in de ziekteverzekering het WIGW- (Weduwen, Invaliden, Gepensioneerden en Wezen) of OMNIO-statuut heeft. Voor sommige belastingen gelden specifieke voorwaarden. We moeten immers een onderscheid maken tussen een belasting waarmee de belastingplichtige eenmalig of sporadisch wordt geconfronteerd, zoals de erf- en registratiebelasting, en de repetitieve, jaarlijks weerkerende belastingen, zoals de onroerende voorheffing en de jaarlijkse verkeersbelasting. Deze werkwijze van Vlabel is dus volledig in overeenstemming met de letter en de geest van de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

U spreekt van een drempel voor het aanvragen van een gespreide betaling. Ik vind dan toch dat we met de geboden informatie en begeleiding deze drempel, waarin de Vlaamse Codex voorziet, zo laag mogelijk houden. Wie bijvoorbeeld één keer een regeling van gespreide afbetaling heeft verkregen, kan hier bij een volgende aanvraag eenvoudig naar verwijzen. De aanvraag zal dan ook worden ingewilligd, ook zonder bewijsstukken. Wie drie jaar na elkaar een afbetalingsplan kreeg, zal pas in het vierde jaar opnieuw bewijzen van financiële moeilijkheden moeten bezorgen. Concreet: iemand heeft een ziekteverzekering, vraagt een afbetalingsplan, krijgt dat ook op basis van de bewijsstukken. Als hij dan het tweede en het derde jaar opnieuw die uitzondering vraagt, is dat geen enkel probleem. Het vierde jaar zullen we nog eens vragen om toch nog eens de bewijsstukken te leveren.

Binnen het bestaande decretale kader stelt de Vlaamse Belastingdienst zich zeer soepel en klantvriendelijk op. Er zijn hier nauwelijks klachten over. U mag ook niet vergeten dat een afbetalingsregeling geen kwijtschelding impliceert, zo blijven de decretaal voorziene intresten bij laattijdige betalingen verschuldigd. We helpen de mensen daar dus niet altijd mee, want dat betekent een vermeerdering van hun kosten. We moeten vermijden dat de belastingplichtigen onnodige en oplopende kosten krijgen.

De vraag is dan ook of er wel een reële behoefte bestaat aan een nieuwe regeling. Op de website van de Vlaamse Belastingdienst vindt u de cijfers over de effectiviteit van de invordering over de voorbije jaren, en laat deze voor de onroerende voorheffing nu net bijzonder gunstig zijn. Het inningspercentage, dat weergeeft hoeveel van de te innen bedragen effectief konden worden ingevorderd, loopt op tot

99,5 procent. Ook uit het aantal toegestane afbetalingsplannen blijkt niet meteen een dringende en massale behoefte. Voor aanslagjaar 2015 bijvoorbeeld ging het om 5398 afbetalingsplannen. Ik wil dat niet verwaarloosbaar noemen, want daar zitten 5398 mensen achter die het moeilijk hebben, ik ga daar niet licht over, maar we versturen wel meer dan 2,5 miljoen aanslagbiljetten per jaar. Ik vind het bijzonder jammer dat er toch nog mensen zijn die daar moeilijkheden mee hebben, maar dat is amper 0,2 procent van het aantal aanslagbiljetten dat we versturen.

In uw vraag formuleert u, als ik het goed begrijp, diverse alternatieven: het schrappen van de vereiste tot attestering, dus ook een gespreide betaling voor niet-gemotiveerde aanvragen, betaling via meerdere schijven per jaar, en betaling met voorafbetalingen. Uw eerste suggestie wordt eigenlijk al ingewilligd, zoals zonet toegelicht. Wie de bewijsstukken heeft binnengebracht, wordt van deze formaliteiten vrijgesteld in de volgende twee jaren.

Ik denk ook dat we rekening moeten houden met de aard van de onroerende voorheffing als belasting, want dat is de belasting waar u met uw vraag op focust. De onroerende voorheffing is nu eenmaal geen bronheffing. Bij de personenbelasting wordt gewerkt met de bedrijfsvoorheffing, die wordt afgehouden bij de uitbetaling van lonen en wedden en die uiteindelijk een vooruitbetaling is van de finaal verschuldigde personenbelasting, maar dat is dus een mogelijkheid die we bij de onroerende voorheffing niet hebben.

Een systeem van voorafbetaling in het leven roepen klinkt eenvoudig maar is dat zeker niet. We moeten rekening houden met de administratieve en technische uitvoerbaarheid en we mogen niet het risico lopen dat we voor een kleine groep van belastingplichtigen, het volledig geautomatiseerde inkohieringsproces zouden gaan verstoren. Een systeem van voorafbetalingen, dus een betaling nog vóór de inkohiering van de aanslag zou overschrijvingen zonder gestructureerde mededeling als gevolg hebben. Die maken manuele opzoeken nodig om de betaling te linken aan de juiste belastingplichtige. Vervolgens moet het geld worden bijgehouden in wachtbestanden en wanneer de inkohiering plaatsvindt, zal manueel moeten worden nagegaan of er reeds betalingen gebeurd zijn.

Uiteraard heb ik aandacht voor de sociale impact bij de inning van de belastingen, er moeten afbetalingsfaciliteiten komen. Maar ik beschik niet over overtuigende indicaties die wijzen op fundamentele tekortkomingen van het huidige systeem. Daarom acht ik – dank u voor uw vraag en dit gesprek, geachte collega – verdere aanpassingen dan ook niet nodig.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Sta me toe, minister, om u alsnog proberen te overtuigen. Met alle respect en dank voor uw antwoord trouwens. Het deed me een beetje denken aan een heel oude mop van Urbanus: 'Dit is poeder tegen olifanten. Hoezo? Er zitten hier toch geen olifanten. Zo'n poeder, toch?' (*Opmerkingen van Jan Peumans. Gelach*)

Dat is hier ook het geval. U zegt dat amper 0,2 procent van de mensen gebruikmaakt van het systeem van gespreid betalen van de onroerende voorheffing. Daarin vindt u het bewijs dat er geen probleem zal zijn.

Je kunt daar ook het bewijs in zien dat die maatregel zeer weinig bekend is, dat de bureaucratische drempel die men erin legt, te hoog is voor heel wat mensen om dat te vinden. Net daarom maakt uw regering in haar actieplan voor armoedebestrijding werk van het zo veel mogelijk reduceren van die drempels en het zo veel mogelijk automatiseren van rechten. Men neemt zelfs het liefst maatregelen die voor iedereen gelden, want het beste sociaal beleid is eigenlijk een beleid dat generalistisch is en dat iedereen meeneemt. Dat zou je ook in dezen kunnen

toepassen. Of je nu iemand bent die zeer bemiddeld is of iemand die het zeer moeilijk heeft, een gespreide betaling, zoals we dat doen bij andere belastingen, met een zekere voorafbetaling en het spreiden van je uitgaven over een heel jaar, zou ertoe kunnen leiden dat eigenlijk iedereen een goede zaak doet. Dat is dan bijzonder goed voor diegenen die er anders mee in de problemen komen.

U hebt heel goed de situatie beschreven zoals ze is. Ik roep u ertoe op ook eens te bekijken hoe het zou kunnen zijn in het licht van wat de Vlaamse Regering als collectief zelf heeft neergeschreven in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA). Laten we het er immers ook kamerbreed over eens zijn dat we meer zullen moeten doen als we die armoedecijfers willen keren. Ja, de eerste stap daarvoor is de moeilijkste. Heel uw betoog is dat u heel soepel bent als men eenmaal in dat systeem zit, maar het is de eerste stap die blijkbaar de moeilijkste is. Trouwens, u verwijst naar het verschuldigd blijven van rentes op momenten dat mensen moeten afbetalen. U zegt absoluut te willen vermijden dat mensen u te veel rente moeten betalen. Vandaag zijn er misschien wel mensen die consumentenkrediet moeten nemen tegen een hogere rente om die afbetaling te kunnen doen. Als we naar een systeem van voorafbetaling zouden kunnen gaan, waarbij je bij de overheid maandelijks, tweemaandelijks of driemaandelijks zou kunnen provisioneren, dan vermijd je die rentes.

Minister, als de deur niet volledig opengaat, kunnen we misschien toch wel eens bekijken of we ze niet op een kier krijgen. In de opsomming die u hebt gegeven, heb ik het begrip 'collectieve schuldbemiddeling' niet teruggevonden. Dat is nu net een groep die er ongelooflijk baat bij zou hebben om gewoon zo'n automatische afbetaling te kunnen doen, omdat je per definitie zit met afgetopte bedragen die eigenlijk weinig marge laten en die heel gevoelig zijn voor maandelijkse of driemaandelijke schommelingen. Dat staat niet in het door u opgesomde lijstje van wie in aanmerking komt voor zo'n afbetalingsplan. Ik probeer u en de collega's ervan te overtuigen dat de deur open moet. Als u ze niet volledig openzet, probeer dan misschien toch een kiertje te geven voor wie in collectieve schuldbemiddeling zit. Die doelgroep zou daar heel veel baat bij hebben. Het zijn trouwens ook heel veel mensen die daarin zitten.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Voorzitter, ik was niet van plan om me hierin te mengen, maar ik ben hier toch een paar keer op mijn stoel aan het schuifelen geweest toen ik collega Van Malderen hoorde. Hij moet eigenlijk vaststellen dat er objectief amper problemen zijn. De minister heeft uitgelegd hoe weinig er niet wordt geïnd aan onroerende voorheffing. De minister heeft daarnet ook heel duidelijk uitgelegd hoe het decretaal bepaald is. De ervaringen uit het verleden leren ons dat VLABEL zeer soepel omgaat met de vragen om af te korten, weliswaar meestal binnen de termijn van een jaar, wat meestal ook het beste is bij recurrente belastingen, want anders moet je het volgende jaar twee keer betalen.

Mijnheer Van Malderen, ik heb enerzijds zitten schuifelen op mijn stoel omdat u problemen aan het zoeken was waar er geen zijn. Anderzijds maakte u zich daarstraks, bij een vorige vraag, druk om het feit dat de onroerende voorheffing later wordt gevraagd, door informaticaproblemen. Nu vraagt u om die toch vroeger te kunnen betalen. Opzoekingen op het internet hebben me daarnet geleerd dat daar een oplossing voor bestaat bij banken, bij vroeger betalen. Dat heet 'spaarboekje'. Als men vroeger wil betalen, dan gaat dat op dit ogenblik helaas niet bij VLABEL, want dat is niet ingekohierd en het bedrag is nog niet gevraagd.

Ofwel gaan we de administratie zwaar belasten, wat bijkomende kosten met zich mee zal brengen voor iedereen, ofwel gaan we iedereen die vroeger wil betalen, intomen en vragen om dat op een spaarboekje te storten.

Hetzelfde geldt voor collectieve schuldbemiddeling. Het is zeer gemakkelijk op dit ogenblik om afbetalingen te vragen, en voor diegenen in collectieve schuldbemiddeling is dat nog iets gemakkelijker, want die hebben een collectieverschulddebelaar. Die kent die weg perfect en kan dat perfect invullen. Collega Van Malderen, inzake het gemakkelijker maken door iedereen automatisch een mogelijkheid tot uitstel te geven, ik vraag me af of dat wel in het voordeel is van de mensen zelf. Het is zeker al niet in het voordeel van de verwerking van de gegevens. Zomaar zeggen dat iedereen moet afbetalen, ik weet niet of dat in het voordeel van de mensen zelf is. Het is immers misschien het beste dat een mens weet wat hij moet betalen en dat hij die factuur zo snel mogelijk betaalt. Ik denk dat we daarmee veel mensen uit de miserie houden. Als men immers nu vandaag zegt 'hier heb je 2000 euro en je mag die afkorten over de rest van het jaar', dan bestaat het risico dat dat aan andere zaken zal worden uitgegeven en dat je op het einde van de rit het geld niet meer hebt.

Nogmaals, de decretale regeling is er, VLABEL is zeer soepel in dit verband met de inning en ik denk dat we de administratie heel zwaar gaan belasten voor een probleem dat zeer, zeer beperkt is, zoals de minister daarnet heeft gemeld.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Van Malderen, ik ben hoegenaamd niet overtuigd van uw vragen. Ik denk dat u het gecompliceerder maakt, dat u het moeilijker maakt, dat u het voor de mensen absoluut niet gemakkelijker maakt. Ik heb het hier bij. Het kan niet duidelijker zijn op de website. Ik vind dat een voorbeeld van hoe het moet. Zelfs veel private bedrijven zouden een dergelijke duidelijke website moeten hebben, zodat de mensen verder kunnen. Het is eenvoudig. Het is ook heel duidelijk voor welke situaties dat kan. Wie een afbetalingsplan wil, kan dat krijgen. Wij houden dat niet tegen als mensen daar echt een probleem mee hebben. Ik herhaal echter nogmaals wat hier ook al is gezegd: de nalatigheidsintrest die dan moet worden betaald, is dermate hoog dat je de mensen absoluut geen dienst bewijst door te zeggen dat ze moeten kiezen voor een afbetaling. Ik ga dat niet stimuleren. Ik ga dat ook niet promoten. Dit is, op een totaal van 2,5 miljoen aanslagbiljetten, heel weinig.

Ik herhaal nogmaals dat ik dat betreur. Mijnheer Van Malderen, ik zou echter toch ook willen zeggen, met al uw kritiek die u nu aan mijn adres zit te leveren, dat ik aan dit decreet niets heb veranderd. Dat dateert nog altijd van de tijd dat jullie mee aan het bewind waren. Met andere woorden, waar zit u dus in feite tegen uit te varen? U hebt een systeem in het leven geroepen. Het dateert van de tijd dat u nog in de regering zat. Ik heb daar niks aan veranderd en het is opeens slecht geworden omdat er nu toevallig een liberale minister van Financiën is, of wat?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Minister, dat is een nogal zwakke reflexmatige uithaal als er vragen komen. Dat riedeltje kennen we. *(Opmerkingen van minister Bart Tommelein)*

Ik zal u meegeven wat mijn inspiratie was voor deze vraag, met name iets wat u trouwens in uw Vlaamse Regering heeft vastgesteld: het voortgangsrapport inzake armoedebestrijding, waaruit blijkt dat steeds meer mensen aangeven dat ze het op het einde van de maand moeilijk hebben om alle rekeningen te betalen. Als je een externe factor vindt, dan is dat die factor. Dan moet u maar eens nagaan hoe het komt dat al die facturen bij die mensen terecht komen en dat ze het dus moeilijk krijgen om dat te doen. *(Opmerkingen van minister Bart Tommelein)*

U zou nu de kant van die mensen kunnen kiezen. U blijft er nu voortdurend voor kiezen om niet te willen horen – ik vermoed dat er een systematiek in zit, dus is

het wetens willens – dat we het hebben over vooraf betalen, zodat heel uw verhaal van nalatigheidsintrest enzovoort niet van toepassing is. Ik nodig u en de heer Lantmeeters uit om eens met ons mee te gaan naar verenigingen waar armen het woord voeren en eens met die mensen te gaan praten. Zij zullen u wel zeggen wat volgens hen de moeilijkheden zijn waarmee ze worden geconfronteerd en wat volgens hen oplossingen zijn die het voor hen beter zouden kunnen maken.

U blijft argumenteren dat er geen probleem is. Goed, ik zal dan ook aan die mensen zeggen dat de problemen die ze ervaren, allemaal geen probleem zijn, dat het maar een kleine groep is die een afbetalingsplan vraagt. Waarvan akte, maar dat zijn uw uitspraken, en gelukkig niet de mijne. (*Opmerkingen van Jos Lantmeeters*)

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vraag vanuit de cultureelerfgoedsector naar een indemniteitsregeling – 1998 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de indemniteitsregeling en de stockverzekering voor de cultuursector – 2021 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, ik ben hier een vreemde eend in de bijt, maar ik ben niet alleen: ik heb mijn collega's van de commissie Cultuur meegebracht om een vraag te stellen die leeft in de cultuursector, en dan vooral in de erfgoedsector. De vraag gaat over de indemniteitsregeling.

Minister, de vraag is eigenlijk aangegeven door uw collega, minister Gatz, tijdens de bespreking van de visienota inzake het nieuwe Cultureelerfgoeddecreet, en ook tijdens de bespreking van het nieuwe decreet is die vraag in de commissie Cultuur een aantal keren aan bod gekomen. Het is ook een vraag vanuit de museumsector. Er zijn nu dus drie aanleidingen om die vraag ook eens aan u te stellen, als minister van Financiën.

Er is dus enerzijds de vraag uit de sector zelf, maar anderzijds is er het nieuwe Cultureelerfgoeddecreet, dat nu de kans geeft om cultureelerfgoedinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap te gaan erkennen. Het zijn net onze topinstellingen die vooral die vraag naar een indemniteitsregeling stellen. Anderzijds loopt er ook een onderzoek naar de stockverzekering, een mogelijk alternatief. Dat onderzoek wordt bijna opgeleverd, dus dat is de aanleiding voor die vraag.

Die vraag naar een indemniteitsregeling is absoluut niet nieuw. Ze gaat al een aantal jaren mee. Ik wil even in herinnering brengen dat er in de vorige legislatuur een conceptnota inzake een indemniteitsregeling binnen de Vlaamse Gemeenschap werd voorgelegd aan de toenmalige minister van Cultuur, uw collega, minister Schauvliege. Die nota werd ook goedgekeurd, maar toen kon de Vlaamse overheid daar niet mee verder omdat de toegekende waarborgen hun maximum hadden bereikt. Toch blijft die vraag actueel. In de beleidsnota Cultuur 2014-2019 heeft uw collega aangekondigd toch verder diverse formules te zullen onderzoeken om tot de invoering ervan in Vlaanderen te kunnen komen. In het

ondernemingsplan van 2016 van het Departement Cultuur, Jeugd en Media lezen we dat de conceptnota ondertussen werd geactualiseerd, dat er ook een synthesenota bestaat en dat er zelfs een eerste voorstel van decreet zou zijn opgemaakt.

Ik moet ook verwijzen naar de vraag vanwege de Europese Unie, die aanstuurt op een dergelijke regeling. Diverse buurlanden, zoals Nederland, Frankrijk, Spanje en Duitsland, hebben al zo'n indenniteitsregeling. Ik heb er al naar verwezen: begin 2016 is er toch nog een alternatieve mogelijkheid tegen het licht gehouden, namelijk de mogelijkheid om over te gaan tot een stockverzekering. De resultaten van dat onderzoek worden eerstdaags verwacht, en daarna zou er overleg worden opgestart worden tussen u en uw collega van Cultuur.

Vanuit de sector hebben we echt wel de signalen ontvangen dat de vraag naar een indenniteitregeling overeind blijft. Een mogelijk alternatief, de stockverzekering, zou immers een druppel op een hete plaat zijn, en toch geen volwaardig alternatief.

Minister, hebt u, uw administratie of uw kabinet al kennis kunnen nemen van de bestaande conceptnota, de aangepaste conceptnota, de synthesenota en dat eerste voorstel van decreet? Hebt u die documenten ondertussen al kunnen bestuderen? Wat leveren de bevindingen voor u op?

Als we toch zouden overgaan naar een indenniteitsregeling, welke impact heeft dat dan ESR-matig (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) op de Vlaamse cijfers? Hebben wij daarover gegevens? Mocht er ESR-matig inderdaad een impact zijn en dit vormt een probleem, kan er dan eventueel met behulp van gedeeltelijke herverzekeringen een piste worden uitgewerkt die dan wel haalbaar zou zijn in Vlaanderen?

Hoe staat u als minister van Financiën en Begroting tegenover de invoering van zo'n indenniteitsregeling? In hoeverre hebt u kennis kunnen nemen van de bevindingen van de evaluatie die ondertussen is uitgegaan van de Nederlandse regeling? Ik heb die evaluatie gelezen. Daaruit blijkt dat dankzij de invoering van de indenniteitsgarantie de commerciële verzekeringspremie verminderd kon worden met 5,1 miljoen euro. Dat is toch heel wat voor de erfgoedsector die het financieel al moeilijk heeft. Mochten ze daar een stuk kunnen besparen, zou dat hun heel wat opleveren. Wat zijn voor u essentiële aandachtspunten alvorens over te gaan tot een indenniteitsregeling?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Yamila Idrissi (sp-a): Voorzitter, het gebeurt zelden dat de commissie Cultuur in deze commissie een vraag heeft. Vandaag zijn we hier met een aantal.

Collega's, het is een dossier waarin u als minister gemakkelijk zou kunnen scoren. *(Opmerkingen. Rumoer. Gelach)*

Ik leg het meteen op tafel. Het is een dossier waaraan we – en zeker uw partij, Open Vld – de vorige legislatuur heel hard hebben getrokken. Eigenlijk is nagenoeg de hele commissie Cultuur – de minister op kop – voorstander van dit dossier. Minister Gatz zegt – en ik paraphraseer uw woorden die ik daarnet heb gehoord –: 'Ik doe wat ik kan.' Maar hij kijkt naar u, minister Tommelein, omdat hij zelf vastzit en afhankelijk is van u. Daarom stel ik mijn vraag in deze commissie.

De afgelopen jaren hebben we het in de commissie Cultuur regelmatig gehad over de indenniteitsregeling of de staatswaarborg. Zoals mevrouw Coudyser al zei, is het een maatregel waarbij je met minimale inspanningen een maximaal resultaat zou kunnen hebben voor een sector die het vandaag financieel eigenlijk al heel moeilijk heeft. Door zo'n indenniteitsregeling in te voeren zou je ervoor

kunnen zorgen dat die zware verzekeringskosten zouden kunnen wegvallen. Bij de museum- en kunstsector is de vraag naar zo'n regeling dan ook groot. Voor grote tentoonstellingen wordt vaak een beroep gedaan op bruiklenen uit publieke of private collecties in Vlaanderen en het buitenland. De verzekeringskosten voor de bruikleen van die collecties zijn zeer hoog en zouden kunnen worden beperkt door zo'n indemniteitsregeling. Het is een regeling waarbij Vlaanderen niet het warm water uitvindt. Integendeel, het bestaat al in Nederland, in Frankrijk, in Duitsland. Eigenlijk zou je de vraag kunnen stellen: als het daar kan, waarom dan hier niet? Wat hebben zij zo speciaal dat zij dat zo gemakkelijk kunnen invoeren en wij hier in Vlaanderen niet?

Het klopt ook dat minister Gatz als een soort tussenoplossing naar de stockverzekering verwijst. Als de indemniteitsregeling dan toch niet kan, laten we dan naar die stockverzekering gaan. Hiermee bedoelt minister Gatz een soort groepsverzekering waarbij de premievoet gedrukt wordt omdat meerdere musea gebruik zullen maken van deze verzekering. De minister gaf ook aan dat hij samen met u een werkgroep zou oprichten om een aantal knelpunten te bekijken. Ook zou deze werkgroep een voorstel formuleren als oplossing voor de verzekeringskosten voor de tijdelijke bruikleen.

Minister, is de werkgroep reeds samengesteld en al opgestart? Wanneer mogen we vanuit de werkgroep de eerste voorstellen verwachten?

Welke problemen stellen zich financieel en begrotingstechnisch voor deze indemniteitsregeling? Hoe kunnen we deze uitdagingen overbruggen?

Is de stockverzekering een tussenoplossing? Welke problemen stellen zich financieel en begrotingstechnisch voor de stockverzekering?

Minister, met een beetje welwillendheid van uw kant kunnen we een grote stap vooruit zetten in dit dossier. Ik kijk dan ook heel erg uit naar uw antwoorden op al deze vragen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Wel dames, ik ben ongelooflijk tevreden dat ik ook eens van jullie een vraag krijg, want dat kom ik niet veel tegen. Een keer moet de eerste zijn.

Dit dossier heeft al een zekere voorgeschiedenis, zoals u al geschetst hebt.

Mijn waarde collega en goede vriend minister Gatz heeft in 2015 de conceptnota staatsindemniteit aan mijn voorganger bezorgd. Daarin werden de verschillende systemen met elkaar vergeleken. Eerst en vooral was er de 100 procent indemniteit. Dat betekent dat voor de cultuurgooderen waarvoor indemniteit geldt, alle schade of het volledige verlies wordt vergoed door de overheid, met uitzondering van een franchise ten laste van de bruikleennemer.

Ten tweede was er de indemniteit voor het eerste risico. Dat betekent dat de overheid de schade of het verlies gedeeltelijk vergoedt tot een bepaald bedrag. De vergoeding bedraagt met andere woorden nooit meer dan een bepaald percentage van de totale verzekerde waarde van elk cultuurgood dat door indemniteit is gedekt. Boven dat bedrag komt een commerciële verzekeringsmaatschappij tussen en dit op basis van een overeenkomst voor het residuele risico.

Ten derde is er indemniteit voor het residuele risico. Dat betekent dat de overheid de schade of het verlies gedeeltelijk vergoedt vanaf een bepaald bedrag. Het eerste risico moet de bruikleennemer afdekken bij een commerciële verzekeringsmaatschappij. Zodra de schadevergoeding hoger is dan het vastgestelde bedrag van de

verzekerde waarde per individueel object, is de overheid betrokken partij. De overheid vergoedt elke euro boven het maximaal door de verzekeraar te betalen bedrag.

De 100 procent indemniteit, de eerste optie, wordt in de conceptnota naar voren geschoven als het meest duidelijke systeem dat ook de meest eenvoudige procedures met zich meebrengt bij schadegevallen.

Indien gekozen wordt voor een gedeeltelijke dekking van het risico, dan stelt de conceptnota een indemniteitsregeling voor die het eerste risico dekt. Dat is het huidige Nederlandse model. Binnen dit model neemt de overheid het eerste risico tot 30 procent van de verzekerde waarde voor haar rekening.

Een indemniteitsregeling brengt ook een administratieve kost met zich mee die in de conceptnota op zo'n 10.000 euro per aanvraagdossier ofwel tentoonstelling wordt geraamd. Dat is de evaluatie van het risico door een externe expert of door een expert binnen de administratie, zijnde de loonkost.

Om die reden gaat de conceptnota ervan uit dat enkel tentoonstellingen waarop voor minimum 10.000 euro aan verzekeringspremies bespaard kan worden, in aanmerking komen voor indemniteit. Uit de analyse blijkt dat dit enkel het geval is bij tentoonstellingen met inkomende bruiklenen met een waarde van minimaal 20 miljoen euro.

Collega's, tijdens de periode 2008-2013 werden in Vlaanderen slechts door zeven musea tentoonstellingen georganiseerd met een verzekeringswaarde van meer dan 20 miljoen euro. Het ging daarbij om het Groeningemuseum in het mooie Brugge, het KMSKA in Antwerpen, het MSK in Gent, M Leuven, het prachtige Mu.ZEE in Oostende, mijnheer Caron, het Rockoxhuis in Antwerpen en het MAS, ook in Antwerpen – voor wie dat nog niet wist. Onder de hypothese van een volledige gratis staatsindemniteit zouden die tentoonstellingen een totale besparing van 900.000 euro kunnen hebben gerealiseerd. Onder de hypothese van een gratis staatsindemniteit voor het eerste risico zouden die tentoonstellingen een totale besparing van 350.000 euro kunnen hebben gerealiseerd.

Van die besparing moeten dan nog wel de uitbetaalde schadevergoedingen worden afgetrokken. Voor de periode 2008-2013 waren die, aldus de betrokken musea, minimaal. (*Opmerkingen van Bart Caron*)

Hoeveel? 21.000 euro? Dat is dus minimaal.

De toegekende borgstellingen hebben, los van een eventuele waarborgvergoeding, geen rechtstreekse impact op de ESR-uitvoeringscijfers. Er is pas een ESR-matige impact wanneer er effectieve schade optreedt die moet worden vergoed.

Collega's, ons baserend op de Europese cijfers blijkt dat de schadevergoedingen in het kader van een staatsindemniteitsregeling tot op heden minimaal zijn. Uit de cijfers die door de EU werden verzameld met betrekking tot de schadeclaims die over een periode van vijf jaar werden uitgekeerd binnen de bestaande Europese indemniteitsregelingen blijkt dat er binnen die periode slechts 58 schadeclaims werden ingediend, waarvan er maar 16 werden aanvaard. Voor die 16 schadegevallen werd in totaal een schadevergoeding van 372.221 euro uitbetaald. De gemiddelde schadevergoeding per dossier bedroeg 23.264 euro.

Het 'black swan'-risico – waar door één uitzonderlijke gebeurtenis, zoals bijvoorbeeld een brand, meerdere kunstwerken onder indemniteit onherstelbaar beschadigd worden, wat tot een grote schadeclaim leidt – bestaat, maar kan in principe ook worden ingeperkt door decretaal een maximale blootstelling op te leggen.

Een dergelijk 'black swan'-risico heeft zich binnen de diverse bestaande Europese

indemniteitsregelingen nog nooit voorgedaan. Uit het trackrecord van het UK 'indemnity scheme', dat jaarlijks indemniteit toekent aan de inkomende bruiklenen met een totale waarde van meerdere miljarden, blijkt dat er zich de voorbije dertig jaren slechts beperkte schade heeft voorgedaan. Het schaderisico wordt er namelijk ook gedrukt doordat de musea die aanspraak willen maken op indemniteit, zich moeten onderwerpen op een specifieke veiligheidsdoorlichting in functie van de gevraagde indemniteit.

Ondanks de historisch beperkte impact van de indemniteitsregelingen moeten we toch waakzaam blijven. Naast de risico's die dergelijke regeling heeft ten aanzien van de ESR-uitvoering, is er ook de impact van de globale waarborgpositie ten opzichte van de Vlaamse rating. Momenteel is nog niet duidelijk hoe ratingbureaus aankijken tegen dergelijke waarborgstellingen. Sowieso lijkt het alvast van belang om aandacht te hebben voor: ten eerste, de impact van een dergelijke regeling op het totaal aan uitstaande waarborgen; ten tweede, de duidelijke beperking van het risico voor de Vlaamse overheid, en dit bijvoorbeeld door het opleggen van een maximum bedrag van garantiestelling; ten derde, het opleggen van maatregelen tot vermindering van de schaderisico's bij de tijdelijke tentoonstellingen waarvoor indemniteit wordt toegekend.

Gelet op de mogelijke impact op de ESR-begrotingsuitvoering en gelet op de nog geldende onzekerheid met betrekking tot de impact ten aanzien van de Vlaamse ratingpositie en tevens vanuit het principe dat het huidig aanbod van de private sector mogelijk ook nog beter kan worden georganiseerd, lijkt het me wenselijk dat we vasthouden aan de eerder gemaakte werkafspraken.

Deze gaat uit van de volgende stappen. Eerst wachten we de resultaten af van het opgezette onderzoek naar de stockverzekering en groepsaankoop als alternatief voor staatsindemniteit. De 'stockverzekering' is een vorm van raamcontract aangeboden door een verzekeraar. De hypothese daarbij is dat de verzekeraar een lagere premievoet zal bieden indien dit raamcontract leidt tot een afdoende toegenomen omzet aan verzekeringscontracten. In theorie zou deze premievoet, bij vergelijkbare risico's, lager moeten liggen dan de premievoet die door een individueel museum zou worden onderhandeld.

Medio 2016 is er een onderzoek opgestart naar de stockverzekering. Hiervoor is er een samenwerkingsakkoord gesloten tussen het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed (FARO), de Vlaamse Kunstcollectie (VKC), en Contemporary Art Heritage Flanders (CAHF).

Het is de bedoeling om binnen het kader van dit onderzoek, via een marktbevraging, te toetsen of de hypothese klopt dat er lagere premievoeten mogelijk zijn via dergelijke groepsaankoop.

Op basis van de resultaten van deze toetsing kunnen dan de performantie, de risico's van de stockverzekering en de diverse types van indemniteitsregeling met elkaar worden vergeleken.

Collega's, het eindrapport van dit onderzoek wordt in september 2017 verwacht, na de mooie zomer die ons te wachten staat. Sowieso bestaat het voordeel van de stockverzekering erin dat er geen impact op de ESR-uitvoering van de begroting kan zijn en de Vlaamse ratingpositie niet beïnvloed wordt. Uit onderzoek blijkt dat de musea de invoering van een volledige staatsindemniteit als meest te prefereren piste beschouwen. Anderzijds kunnen we ook vaststellen dat er zeker ook een grote interesse is voor de piste van het raamcontract.

Na afloop van het lopende onderzoek zal de kabinetswerkgroep Cultuur, Financiën en Begroting sowieso samenkomen met als opdracht het uitwerken van een haalbare Vlaamse indemniteitsregeling of een alternatief daarvoor. Midden 2018

zal de kabinetswerkgroep vervolgens de conclusies en het voorstel van aanpak aan de minister van Financiën en Begroting, ikzelf dus, en aan de minister van Cultuur, mijn goede vriend Sven, voorleggen. Daarna zal verder worden bekeken hoe we, rekening houdende met de reeds vermelde aandachtspunten, verder aan de mijns inziens terechte vraag van de musea tegemoet kunnen komen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, dank u wel voor het uitgebreid antwoord wat betreft de analyse van de conceptnota en de synthesenota. Ik ga het niet allemaal herhalen. Ik onthoud wel dat het resultaat van het onderzoek naar de stockverzekering, waarbij er nu een samenwerking opgezet is tussen het departement, FARO, VKC en CAHF, en waar ook een marktbevraging aan gekoppeld is, wordt opgeleverd in september 2017. Dan zullen de voor- en de nadelen van deze piste en van de volwaardige indemniteitsregeling verder worden vergeleken.

Ik onthoud dat u daar positief tegenover staat en dat we zeker zijn dat vanuit de stockverzekering er geen impact is op de ESR-normen en op de ratingpositie van Vlaanderen, maar dat we toch nog wat geduld moeten oefenen tot midden 2018, wanneer de beide ministers die beiden positief staan tegenover een indemniteit, een definitieve beslissing zullen nemen. Heb ik dat goed begrepen?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Yamila Idrissi (sp.a): Minister, dank u wel voor uw zeer uitgebreid antwoord, waarvan driekwart eigenlijk een opsomming is van de verschillende soorten indemniteitsregelingen, die we als leden van de commissie Cultuur eigenlijk al vrij goed kennen, want we volgen het dossier al vrij lang. Bij het laatste kwart van uw antwoord kwam u eigenlijk tot de essentie van onze vragen.

Collega Coudyser heeft begrepen dat u eigenlijk een voorstander bent van die regeling. Ik had eerder iets anders begrepen uit uw antwoord, zeker omdat het zo op de lange termijn zit. Er is nog niets. Voor de indemniteit zegt u dat er te veel impact is op de Vlaamse ratingspositie en dat u daar dus zelfs niet aankomt. Dat schuift u eigenlijk al opzij. Van de stockverzekering zegt u dat u een marktbevraging gaat doen. Dat zou in september 2017 klaar zijn. Met een beetje geluk zullen we in de helft van 2018 een antwoord hebben, waarvan we nog niet weten dat het positief zal zijn.

Dan denk ik: maar minister, allez, steek een tandje bij! U zit hier echt in de positie om met een kleine maatregel een groot verschil te maken, niet voor ons omdat wij ongeduldig zijn, maar voor die sector die we tijdens de vorige regeerperiode al hebben beloofd dat de indemniteitsverzekering er zou komen en die er toen niet is gekomen. Kijk, het zijn twee Open Vld-ministers: de minister van Cultuur is een Open Vld-minister en de minister van Financiën is een Open Vld-minister. Dus u zou kunnen doen waar de vorige regering niet in geslaagd is. Ik geef dat deemoedig toe. Maar doe het dan, en doe het voor die sector! En steek een tandje bij!

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, het was minister Gatz die ons in het vuur heeft gejaagd. We moeten het zeggen zoals het is. Als u wilt, kan ik uit zijn antwoord citeren. Hij legt natuurlijk de vinger op de wonde. We slepen dit verhaal al zeven, acht jaar mee. Dat zie je ook aan de cijfers die u hebt genoemd in antwoord op verschillende schriftelijke vragen en vragen om uitleg van de collega's en mezelf, maar ook van collega De Gucht, die een belangrijke trekker aan de kar was. Drie liberalen samen. Ik heb hem daarnet ge-sms't dat we hem missen bij dit gesprek, want hij is een pleitbezorger van dit dossier en hij heeft gelijk. We delen dit dossier met elkaar, ook inhoudelijk.

Minister, de zeven tentoonstellingen die u vernoemde tussen 2007 en 2012, hebben samen 1,5 miljoen euro aan verzekeringspremies betaald. In de cultuursector is dat een berg geld. Anderhalf miljoen euro voor die zeven tentoonstellingen. Er waren ook schadegevallen voor een totaal bedrag van 21.000 euro. Dat is ongeveer dezelfde verhouding die in de Europese dossiers is vastgesteld, met name 0,5 promille. 0,05 procent van de verzekeringswaarde wordt later eventueel in schade terugbetaald.

Minister, er kan een stap vier bijkomen. Mochten we in Europees verband zulke afspraken kunnen maken, dat de overheden kunstwerken aan elkaar uitlenen in een indemniteitsregeling, dan kunnen we dat met gesloten beurzen doen. Het begrip waarde is bij topkunst zeer relatief. Een Van Eyck is een fortuin waard, maar als die vergaat in een brand, komt die niet meer terug, ook al heb je die voor miljoenen euro's verzekerd: het werk is weg. Zelfs de waarde van dat kunstwerk is een soort virtuele waarde. Omdat de artistieke, culturele waarde van zo'n object zo hoog is, worden die cijfers zo hoog.

Minister, ik hoop dat de werkgroep die is geïnstalleerd, dat onderzoek over de stockverzekering, zeg maar groepsaankoop... De heer Van Malderen is daar een groot voorstander van. Groepsaankoop is een piste, maar ik hoop dat we verder kunnen gaan. Ik hoop dat we een vorm van ver doorgedreven indemniteitsregeling voor ons cultureel erfgoed kunnen maken, ook voor het cultureel erfgoed van andere Europese landen waarmee we samenwerken in een latere fase. Het is in het belang van de cultuursector en van het publiek dat op die manier topwerken kan zien. Zoals u wellicht weet, worden sommige topwerken niet meer in bruikleen gegeven aan andere musea voor tijdelijke tentoonstellingen, net door die problemen of door de onbetaalbaarheid van de verzekering.

Minister, u had het niet verwacht, maar u kunt een culturele missie vervullen, en ik wens u die van harte toe.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

Jan Peumans (N-VA): Die staatswaarborg, over welke staat gaat dat?

Minister Bart Tommelein: De Vlaamse staat.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Er is een algemene consensus dat we tot een oplossing moeten komen. Ik heb dat ook duidelijk geschetst. Ik heb met veel aandacht kennis genomen van alles wat voor mij is gebeurd. Het is natuurlijk gemakkelijk om nu te zeggen dat de vorige regering het niet heeft kunnen realiseren, en dat de twee liberale ministers het nu maar moeten doen. Dat vind ik een zwaktebod. We zullen het doen binnen deze regering, mevrouw Coudyser, het staat zo in de timing. We wachten het onderzoek af en midden 2018 gaan we de conclusies bekijken. Dan zullen we een beslissing nemen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik heb het al aan uw collega gevraagd, en ik vraag ook aan u om hier met bekwame spoed aan voort te werken.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Yamila Idrissi (sp-a): Minister, het is geen zwaktebod, het is een zweepje dat ik hanteer om nog sneller te gaan in dit belangrijke dossier. *(Gelach)*

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.